

Maciej Powała-Niedźwiecki

(Independent researcher, Poland)

<https://orcid.org/0009-0002-9776-472X>

e-mail: powalaniedzwiecki@gmail.com

Laureaci w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” na najlepszego sportowca Lubelszczyzny w latach 1962–2024

*Winners of the “Kurier Lubelski” Poll for the Best Athlete
in the Lublin Region in 1962–2024*

ABSTRACT

The article presents outstanding athletes, winners of the “Kurier Lubelski” poll for the most popular (best) athlete in the Lublin region. The “Kurier Lubelski” poll is the oldest in the province, with the first edition taking place in 1962. In the 63 polls held, 41 athletes have won, including nineteen Olympic participants. This work is an attempt to present the best athletes from the Lublin Province and their achievements in sports arenas around the world, distinguished in the “Kurier Lubelski” polls over more than 60 years.

Key words: Poll, “Kurier Lubelski”, athletes, Olympians, Lublin region, winners

PUBLICATION INFO				
			e-ISSN: 2449-8467 ISSN: 2082-6060	
THE AUTHOR'S ADDRESS: Maciej Powała-Niedźwiecki, the Independent researcher, Poland				
SOURCE OF FUNDING: Financed from the author's own funds				
SUBMITTED: 2025.07.07	ACCEPTED: 2025.08.05	PUBLISHED ONLINE: 2025.10.31		
WEBSITE OF THE JOURNAL: https://journals.umcs.pl/rh		EDITORIAL COMMITTEE e-mail: reshistorica@umcs.pl	 	
 DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS		 EUROPEAN REFERENCE INDEX FOR THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES		

STRESZCZENIE

Artykuł przedstawia wybitnych sportowców, laureatów plebiscytu „Kuriera Lubelskiego” na najpopularniejszego (najlepszego) sportowca Lubelszczyzny. Plebiscyt „Kuriera Lubelskiego” jest najstarszym w województwie lubelskim, pierwsza edycja odbyła się w 1962 r. W 63 odbytych plebiscytach zwyciężyło 41 sportowców, w tym 19 uczestników igrzysk olimpijskich. Praca jest próbą przybliżenia najlepszych sportowców z województwa lubelskiego i ich dokonań na arenach sportowych całego świata wyróżnianych w plebiscytowych dziesiątkach „Kuriera Lubelskiego” na przestrzeni ponad 60 lat.

Słowa kluczowe: plebiscyt, „Kurier Lubelski”, sportowcy, olimpijczycy, Lubelszczyzna, laureaci

Plebiscyt „Kuriera Lubelskiego” to najstarszy w województwie lubelskim plebiscyt na najlepszego, a właściwie na najpopularniejszego sportowca Lubelszczyzny, bowiem przez wiele lat sportowców wybierali kibice, którzy kierowali się raczej swoimi sympatiami i popularnością poszczególnych dyscyplin. Dopiero pod koniec drugiej dekady XXI w., od roku 2018¹, rolę tę przejęła specjalna kapituła powoływana przez redakcję „Kuriera Lubelskiego”, w skład której wchodzi dziennikarze sportowi, wybitni sportowcy, trenerzy, którzy próbują rankingować zawodników według ich osiągnięć sportowych.

Plebiscyt tej redakcji liczy sobie już 63 lata. W ostatnich latach powstały kolejne, między innymi w 2002 r. „Dziennika Wschodniego”² czy Gala Sportu Województwa Lubelskiego organizowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego od 2023 r.³, na której także nagradza się dziesięciu najlepszych sportowców regionu.

Początkowa zabawa przekształciła się w poważną klasyfikację, która ma znaczenie zarówno dla sportowców, organizatorów, jak i sympatyków sportu. Budzi coraz większe emocje.

Pierwszego plebiscytu nie organizował „Kurier Lubelski”, lecz krakowskie „Tempo”⁴ (które miało lubelski dodatek) wraz z Wydziałem Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. Dopiero w 1967 r. do grona wymienionych organizatorów dołączyła redakcja „Kuriera Lubelskiego”. W numerze z 13 grudnia 1976 r. redakcja „Tempa” poinformowała o rezygnacji z udziału w organizacji plebiscytów regionalnych (w tym lubelskiego). Powodem było wprowadzenie nowego

¹ „Kurier Lubelski” (dalej: „KL”) 2018, nr 16.

² „Dziennik Wschodni” 2002, nr 40.

³ <https://kronikasportu.lublin.eu/wpisy/gala-sportu-wojewodztwa-lubelskiego/> [dostęp: 18.06.2025].

⁴ „Tempo” – dziennik sportowy wydawany w latach 1948–2005, który ukazywał się głównie w Polsce południowej.

podziału administracyjnego kraju na 49 województw, dlatego od 1976 r. „Kurier Lubelski” już samodzielnie prowadzi plebiscyt sportowy.

Przez lata wśród wyróżnionych znajdowali się najlepsi sportowcy województwa lubelskiego. To cała plejada wybitnych zawodników, od mistrzów okręgu, mistrzów kraju, rekordzistów Polski, po mistrzynię olimpijską. Wśród zwycięzców lubelskiego plebiscytu byli także sportowcy wyróżniani w ogólnopolskim plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca Polski, jak np. Paweł Fajdek, Konrad Czerniak, Dariusz Jabłoński, Małgorzata Hołub-Kowalik, Aleksandra Mirosław, Bartosz Zmarzlik. Sportowców z dziesiątek plebiscytowych można nazwać elitą sportu lubelskiego za lata 1962–2024, a wykaz przedstawiający ich dokonania małą encyklopedią sportu lubelskiego, której Lubelszczyzna jeszcze się nie doczekała. Dotychczas plebiscytowi „Kuriera Lubelskiego” i sportowcom z ich osiągnięciami poświęcono jedną pozycję książkową. Andrzej Kwiek i Maciej Niedźwiecki w *Sportowych asach Lubelszczyzny*, wydanych w 2000 r., opisali 32 edycje plebiscytów „Kuriera Lubelskiego”⁵. O lubelskich olimpijczykach powstały dwie książki: jedna poświęcona sportowcom Lublina⁶ biorącym udział w igrzyskach olimpijskich, a druga sportowcom z całego województwa lubelskiego⁷.

Niniejsza praca jest próbą przybliżenia sylwetek najlepszych sportowców z województwa lubelskiego i ich dokonań na arenach sportowych całego świata, a jednocześnie laureatów w plebiscytowych dziesiątkach „Kuriera Lubelskiego” na przestrzeni ponad sześćdziesięciu lat.

PIERWSZY PLEBISCYT

Pierwszy plebiscyt rozpoczął się 10 grudnia 1962 r. Rozstrzygnięcie nastąpiło 10 marca 1963 r. w hali Koziołka⁸ przy ulicy Lubartowskiej. Czytelnicy „Tempa” nadesłali 2344 kupony. Pierwszy regulamin plebiscytu zabraniał kandydowania juniorom i zawodnikom ukaranym przez

⁵ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *Sportowe asy Lubelszczyzny*, Lublin 2000.

⁶ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Lubelscy Olimpijczycy*, Lublin 2018.

⁷ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy Lubelszczyzny*, Lublin 2019.

⁸ Hala targowa przy ulicy Lubartowskiej wybudowana w latach 1938–1939. Po drugiej wojnie światowej zdecydowano o jej przekształceniu w obiekt sportowo-widowiskowy. Odbywały się tam imprezy sportowe i kulturalne, <https://teatrnn.pl/kultura-lublina-po44/hala-koziolek/> [dostęp: 15.06.2025].

kluby i związki sportowe. Na kuponie czytelnicy wpisywali 10 nazwisk sportowców, którzy zdobywali odpowiednio od 1 do 10 punktów.

Pierwsza dziesiątka laureatów historycznego plebiscytu to: 1. Jan Szczerbakiewicz – rajdy motocyklowe, „Avia” Świdnik, 16 306 pkt; 2. Stanisław Kasperek – lotnictwo sportowe, Aeroklub Świdnik, 14 113 pkt; 3. Adam Kowalczyk – boks, „Motor” Lublin, „Lublinianka” Lublin, 9555 pkt; 4. Jan Jargiełło – koszykówka, „Start” Lublin, 9150 pkt; 5. Berthold Moritz – piłka nożna, „Stal” Kraśnik, 8608 pkt; 6. Jerzy Witeska – kolarstwo, LZS „Cukrownia” Garbów, 8126 pkt; 7. Jerzy Brendler – wyścigi motocyklowe, LPŻ⁹ Świdnik, 7081 pkt; 8. Leszek Kokowicz – piłka nożna, „Lublinianka” Lublin, 5578 pkt; 9. Teresa Niemiec-Ciara – lekkoatletyka, „Start” Lublin, 5019 pkt; 10. Edward Widera – piłka nożna, „Motor” Lublin, 3636 pkt¹⁰.

Zwycięzcami okazali się przedstawiciele sportów indywidualnych. Zajęli wszystkie miejsca na podium, a dwaj pierwsi byli zawodnikami klubów ze Świdnika, obaj to mistrzowie Polski. Zwycięzca – Jan Szczerbakiewicz – otrzymał z rąk przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego Mieczysława Niewiadomskiego i redaktora naczelnego „Tempa” Jana Rottera puchar Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki¹¹.

SPORTOWE SYLWETKI ZWYCIĘZCÓW PLEBISCYTU

Przedstawienie sylwetek 41 sportowców, laureatów najstarszego plebiscytu na najpopularniejszego sportowca Lubelszczyzny, to swoiste wyróżnienie najlepszych zawodników, w tym uczestników najważniejszej imprezy sportowej na świecie, czyli igrzysk olimpijskich, a także mistrzostw świata i Europy. Lubelszczyzna ma się czym pochwalić, bowiem dokonania sportowców tego regionu są wybitne i zauważalne na tle całego kraju. Pokazanie ich osiągnięć poprzez pryzmat plebiscytu „Kuriera Lubelskiego” podkreśla ich osiągnięcia.

W sumie wszystkich sportowców, którzy znaleźli się w plebiscytowej dziesiątce, było 277. Reprezentowali 52 lubelskie kluby.

W tekście przedstawiam główne osiągnięcia sportowe na arenach krajowych i międzynarodowych, za które kibice, a w późniejszych latach kapituła, wyróżniali zwycięzców plebiscytowej rywalizacji na najlepszych sportowców w województwie lubelskim w danym roku. Zwycięzców plebiscytowych było czterdziestu jeden. Najwięcej zwycięstw – po trzy – odnieśli: Paweł Fajdek (2013, 2014, 2017), Wioletta Luberecka (1998, 2000,

⁹ LPŻ – Liga Przyjaciół Żołnierza.

¹⁰ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *Sportowe asy Lubelszczyzny*, Lublin 2000, s. 7.

¹¹ *Ibidem*, s. 7.

2001), Aleksandra Mirosław (2019, 2022, 2024), Jan Szczerbakiewicz (1962, 1964, 1965), Tomasz Wójtowicz (1974, 1975, 1976). Poniżej w układzie alfabetycznym przedstawiam sylwetki wszystkich plebiscytowych laureatów.

Paulina Barzycka, pływaczka. Urodziła się 18 marca 1986 r. w Lublinie. Uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich: w Atenach (2004 – czwarte miejsce na 200 m stylem dowolnym), Pekinie (2008). Uczestniczyła w mistrzostwach świata na basenie 50-metrowym (2005), w mistrzostwach Europy na basenie 50-metrowym (2005 – srebrny medal w sztafecie 4 × 200 m stylem dowolnym), mistrzostwach Europy na basenie 25-metrowym (2006 – brązowy medal na 200 m stylem dowolnym), mistrzostw Europy juniorów (2002 – brązowy medal w sztafecie 4 × 200 m stylem dowolnym). Siedemnastokrotna mistrzyni Polski na basenie 50-metrowym, czterokrotna wicemistrzyni, osiemnastokrotna mistrzyni Polski na basenie 25-metrowym, pięciokrotna wicemistrzyni. Reprezentowała kluby: Uczniowskie Towarzystwo Sportowe „Orlik” Lublin (1997–2005), AZS Akademia Wychowania Fizycznego Warszawa (2005–2007), Klub Sportowy „Olimpia” Lublin (2007–2008)¹².

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się dwukrotnie, w 2002 r. była trzecia¹³, a w 2004¹⁴ r. zwyciężyła w plebiscytowym rankingu.

Wojciech Blechar, pływak, zawodnik Miejskiego Towarzystwa Pływackiego „Lublinianka”¹⁵. Dwukrotny mistrz świata w ratownictwie wodnym (1983, 1987). Zdobył brązowy medal mistrzostw Polski w pływaniu na dystansie 200 m stylem zmiennym (1983)¹⁶.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się dwukrotnie, w 1983 r. był trzeci, a w 1987¹⁷ r. zwyciężył w plebiscytowym rankingu.

Jerzy Brendler, motocyklista. Urodził się 14 marca 1918 r. w Łodzi, zm. w 1985 r. Pływak, skoczek do wody, bokser, łyżwiarz, hokeista, żużlowiec, zawodnik LPŻ Lublin i motocyklowej sekcji Fabrycznego Klubu Sportowego „Avia” Świdnik. Wielokrotny mistrz Polski. Członek pływackiej i motocyklowej kadry narodowej przez łącznie 32 lata¹⁸.

¹² D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 34.

¹³ „KL” 2003, nr 22.

¹⁴ „KL” 2005, nr 1.

¹⁵ Stowarzyszenie działa od 1968 r. w tej samej lokalizacji, najpierw jako sekcja pływacka WKS „Lublinianka”, od 2001 r. jako stowarzyszenie MTP „Lublinianka”: <https://mtplublinianka.lublin.pl/informacje-o-klubie/> [dostęp: 19.06.2025]; R. Litwiński, *Lublinianka klub niezłomny 1921/1922–2021*, Lublin 2022, s. 266.

¹⁶ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 187.

¹⁷ *Ibidem*, s. 185, 215.

¹⁸ <https://www.swidnik.pl/sportowiec-renesansu/> [dostęp: 16.06.2025].

Po zakończeniu przygody z żuzłem w 1956 r. skupił się na startach w rajdach motocyklowych. Został kierowcą fabrycznym WSK¹⁹ Świdnik. Siedmiokrotnie był mistrzem Polski w klasie 125 cm²⁰.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się siedem razy z rzędu: 1962 – siódmy, 1963 – trzeci, 1964 – trzeci, 1965 – szósty, 1966 – pierwszy, 1967 – drugi, 1968 – drugi. Zwyciężył w 1966 r.²¹, w wieku 48 lat.

Magdalena Chemicz, piłkarka ręczna, bramkarka. Urodziła się 4 marca 1974 r. w Grodzisku Wielkopolskim. Od 1999 r. była zawodniczką MKS²² „Montex” Lublin (w sezonie 2003/2004 grającym pod nazwą „Bystrzyca” Lublin, od 2004 r. pod nazwą SPR²³ Lublin). Z lubelskim klubem zdobyła dziewięć tytułów mistrzyń Polski (2000–2003 i 2005–2009) i jeden tytuł wicemistrzowski (2004), a w 2001 r. sięgnęła po Puchar EHF²⁴. W reprezentacji Polski rozegrała 162 mecze, zdobyła jedną bramkę^{25,26}.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się osiem razy: w 2000²⁷ i 2002²⁸ była szóstą, w 2003 siódmą, w 2004²⁹ piątą, w 2005 drugą³⁰, w 2006³¹ i 2007³² zwyciężyła w plebiscytowej rywalizacji, w 2008³³ zajęła piąte miejsce.

Mariola Dankiewicz, lekkoatletka, oszczepniczka. Urodziła się 20 czerwca 1964 r. Zawodniczka „Startu” Lublin. Zdobyła mistrzostwo Polski w rzucie oszczepem w roku 1989, wicemistrzostwo w 1984, a także brązowe medale w latach 1982, 1991. Zajęła piąte miejsce w finale A Pucharu Europy w roku 1989 w Gateshead. W dniu 9 lipca 1989 r. w Kouvola

¹⁹ WSK – Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego.

²⁰ <https://sportowefakty.wp.pl/zuzel/1049849/jednooka-legenda-sukcesy-odnosil-nie-tylko-w-zuzlu>, [dostęp: 16.06.2025].

²¹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 187, 215–216.

²² MKS – Miejski Klub Sportowy.

²³ SPR – Stowarzyszenie Piłki Ręcznej.

²⁴ EHF – European Handball Federation (Europejska Federacja Piłki Ręcznej) <https://www.eurohandball.com/> [dostęp: 23.06.2025].

²⁵ <https://archive.ph/20130503224102/http://www.splublin.pl/aktualnosci/202-18-legend-magdalena-chemicz> [dostęp: 19.06.2025].

²⁶ A. Szwabe, *Puchary wrzutki wkrećki 45 lat piłki ręcznej na Lubelszczyźnie*, Lublin 2005, s. 10.

²⁷ „KL” 2001, nr 13.

²⁸ „KL” 2003, nr 22.

²⁹ „KL” 2005, nr 1.

³⁰ „KL” 2016, nr 12.

³¹ „KL” 2007, nr 23.

³² „KL” 2008, nr 4.

³³ „KL” 2009, nr 8.

ustanowiła rekord Polski w rzucie oszczepem (starego typu) wynikiem 65,56 m. Rekord ten przetrwał do roku 1991. Jest to również rekord życiowy Marioli Dankiewicz i drugi wynik w historii polskiej lekkoatletyki oszczepem starego typu³⁴.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się dwukrotnie, w 1985 r. była na piątym miejscu, w 1989 r. zwyciężyła³⁵.

Konrad Czerniak, pływak. Urodził się 11 lipca 1989 r. w Puławach. Uczestnik igrzysk olimpijskich w Londynie (2012), w Rio de Janeiro (2016) i w Tokio (2020).

Trzykrotny medalista mistrzostw świata: wicemistrz świata na 100 m stylem motylkowym (2011), brązowy medalista na 100 m stylem motylkowym (2013) i na 50 m stylem dowolnym (2015), dwukrotny mistrz Europy na krótkim basenie na 50 i 100 m stylem motylkowym (2011), dwukrotny brązowy medalista (2011, 2017), mistrz Europy na basenie 50-metrowym na 100 m stylem motylkowym (2014), wicemistrz na 50 i 100 m stylem motylkowym (2014, 2016), brązowy medalista na 100 m stylem motylkowym (2010) oraz w sztafecie 4 × 100 m stylem dowolnym (2018). Wielokrotny rekordzista Polski. Czterdziestopięciokrotny mistrz Polski, dwunastokrotny wicemistrz i sześciokrotny brązowy medalista na basenie 25- i 50-metrowym. Zawodnik klubów: Klub Sportowy „Wisła” Puławy, AZS AWF Katowice, CD SEK Viloafranca del Castillo, Klub Uczelniany AZS UMCS Lublin³⁶.

W plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca kraju w roku 2011 zajął dziewiąte miejsce³⁷. W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się dziewięciokrotnie, zwyciężył w 2010³⁸ i 2011³⁹, w 2009⁴⁰ był szósty, w 2012 siódmy⁴¹, w 2013 trzeci⁴², w 2014 drugi⁴³, w 2017 siódmy⁴⁴, w 2018 czwarty⁴⁵, w 2019 siódmy⁴⁶.

³⁴ <https://kronikasportu.lublin.eu/sportowcy/mariola-dankiewicz/> [dostęp: 18.06.2025].

³⁵ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 199, 221.

³⁶ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 48–50.

³⁷ „KL” 2012, nr 17.

³⁸ „KL” 2011, nr 11.

³⁹ „KL” 2012, nr 17.

⁴⁰ „KL” 2010, nr 13.

⁴¹ „KL” 2013, nr 11.

⁴² „KL” 2014, nr 14.

⁴³ „KL” 2015, nr 6.

⁴⁴ „KL” 2018, nr 16.

⁴⁵ „KL” 2019, nr 29.

⁴⁶ „KL” 2020, nr 17.

Małgorzata Dunecka (Gajewska), lekkoatletka, biegaczka. Urodziła się 21 grudnia 1956 r. w Żółkiewce⁴⁷. Zawodniczka „Startu” Lublin (1970–1988), wychowanka trenera Waldemara Sobieszczuka. Siedemnastokrotna reprezentantka Polski w meczach międzypaństwowych 1978–1986 (27 startów, 2 zwycięstwa indywidualne), czterokrotna rekordzistka kraju (klubowa sztafeta 4 × 100 m) i ośmiokrotna mistrzyni Polski: 200 m (1978), 400 m (1980, 1985), 400 m pł. (1987), 4 × 100 m (1985, 1987, 1988) i 4 × 400 m (1984). Największy sukces w sztafecie 4 × 400 m odniosła podczas mistrzostw Europy w Pradze (1978), gdzie Polki zajęły 3 miejsce i zdobyły brązowy medal (3.26.76). Uczestniczka igrzysk olimpijskich w Moskwie (1980)⁴⁸.

Siedmiokrotnie znalazła się w plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego”. Zwyciężyła w 1978 i 1980 (roku olimpijskim), w 1983 była ósma, w 1984 i 1985 druga, w 1986 trzecia, w 1987 piąta⁴⁹.

Leszek Dunecki, lekkoatleta, sprinter. Urodził się 2 listopada 1956 r. w Toruniu⁵⁰. Zawodnik AZS Toruń (1975–1977), AZS AWF Warszawa (1977–1982), „Startu” Lublin (1983–1986). Uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Moskwie (1980), zdobył srebrny medal w sztafecie 4 × 100 metrów wraz z Zenonem Licznernskim⁵¹, Marianem Woroninem⁵² i Krzysztofem Zwolińskim⁵³. Był mistrzem Europy w sztafecie 4 × 100 m na mistrzostwach Europy w Pradze w 1978 r. (razem z Zenonem Nowoszem⁵⁴, Zenonem Licznernskim i Marianem Woroninem). Indywidualnie był czwarty na 200 m i piąty na 100 m. Wicemistrz Europy w hali na 60 m w Wiedniu w 1979 r. Dwudziestokrotny reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych 1977–1986 (38 startów, 4 zwycięstwa

⁴⁷ Z. Głuszek, *Leksykon Polskich Olimpijczyków 1924–1998*, Warszawa 1999, s. 182.

⁴⁸ <https://olimpijski.pl/olimpijczycy/malgorzata-dunecka-gajewska/> [dostęp: 18.06.2025].

⁴⁹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 145, 161, 185, 193, 199, 207, 215.

⁵⁰ Z. Głuszek, *op. cit.*, s. 182.

⁵¹ Zenon Licznernski – lekkoatleta, dwukrotny olimpijczyk: Montreal 1976 – 4. miejsce w sztafecie 4 × 100 m; Moskwa 1980 – srebrny medal w sztafecie 4 × 100 m (38,33 s). Zdobył tytuł mistrza Europy (Praga 1978). *Ibidem*, s. 258.

⁵² Marian Woronin – lekkoatleta, dwukrotny olimpijczyk: Montreal 1976 – 4. miejsce w sztafecie 4 × 100 m; Moskwa 1980 – srebrny medal w sztafecie 4 × 100 m (38,33 s). Zdobył tytuł mistrza Europy (Praga 1978). Wicemistrz olimpijski (igrzyska olimpijskie w Moskwie w 1980) i mistrz Europy (Praga 1978) w sztafecie 4 × 100 m, brązowy medalista mistrzostw Europy w biegu na 100 m (Ateny 1982), rekordzista Europy w biegu na 100 m (10,00 s). *Ibidem*, s. 368.

⁵³ Krzysztof Zwoliński – lekkoatleta. Olimpijczyk z Moskwy – srebrny medalista w sztafecie 4 × 100 m. *Ibidem*, s. 379.

⁵⁴ Zenon Nowosz – lekkoatleta, trzykrotny olimpijczyk: Meksyk 1968, Monachium 1972, Montreal 1976. *Ibidem*, s. 285–286.

indywidualne). Siedmiokrotny mistrz Polski (100 m – 1984, 200 m – 1978, 1979, 1980, 1981, 1984)⁵⁵.

Do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” wybierany dwukrotnie. Zwyciężył w 1984 r., w 1986 zajął piąte miejsce⁵⁶.

Anna Ejsmont, piłkarka ręczna. Urodziła się 21 lutego 1971 r. w Szczecinie. Z drużyną MKS „Montex” Lublin czterokrotnie zdobywała mistrzostwo Polski (1995–1998). Reprezentantka Polski we wszystkich kategoriach wiekowych. Dwukrotnie wystąpiła w mistrzostwach świata (1993 – 10. miejsce, 1999 – 11. miejsce) i również dwukrotnie w mistrzostwach Europy (1996 – 11. miejsce, 1998 – 5. miejsce). W pierwszej reprezentacji kraju rozegrała 151 meczów, zdobyła 543 bramki⁵⁷. Wybrana do „siódemki” 90-lecia polskiej piłki ręcznej (2008) na lewym rozegraniu, niemiecki „Handball Magazin” wybrał ją do dziesiątki najlepszych szczyt-piornistek świata (1998)⁵⁸.

Do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” wybierana trzykrotnie. Zwyciężyła w 1996 r., w latach 1995 i 1997 była druga⁵⁹.

Paweł Fajdek, lekkoatleta, młociarz. Urodził się 4 czerwca 1989 r. w Świebodzicach. Zawodnik Klubu Sportowego „Agros” Zamość (2008–2020). Uczestnik igrzysk olimpijskich w Londynie (2012), Rio de Janeiro (2016), Tokio (2020 – brązowy medal), Paryżu (2024). Pięciokrotny mistrz świata w rzucie młotem (2013, 2015, 2017, 2019, 2022), mistrz Europy (2016), dwukrotnie srebrny medalista (2014, 2018), czterokrotny mistrz Uniwersjady (2011, 2013, 2015, 2017), siedmiokrotny mistrz Polski (2012, 2014, 2015, 2016, 2019, 2021, 2024)⁶⁰.

W plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najpopularniejszego sportowca Polski był trzeci w 2013⁶¹, dziesiąty w 2014⁶², czwarty w 2015⁶³,

⁵⁵ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 218.

⁵⁶ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 193, 207.

⁵⁷ A. Szwabe, *op. cit.*, s. 11.

⁵⁸ W. Zieleśkiewicz, *95 lat polskiej piłki ręcznej*, Warszawa 2013, s. 311–312.

⁵⁹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 273, 281, 289.

⁶⁰ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 58–59; https://statystyka.pzla.pl/personal.php?page=osiag&nr_zaw=9815&r=3 [dostęp: 3.07.2025].

⁶¹ „Przegląd Sportowy” [dalej: „PS”] 2014, nr 9.

⁶² <https://sport.tvp.pl/18390821/plebiscyt-ps-i-tvp-2014-oto-szczegolowe-wyniki> [dostęp: 3.07.2025].

⁶³ <http://web.archive.org/web/20180108063050/http://plebiscyt.przegladsportowy.pl/wyniki> [dostęp: 3.07.2025].

piąty w 2017⁶⁴, trzeci w 2019⁶⁵, dziewiąty w 2022⁶⁶. Do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” wybierany ośmiokrotnie. Zwyciężył w 2013⁶⁷, 2014⁶⁸ i 2017⁶⁹, w 2011 był dziewiąty⁷⁰, w 2015 trzeci⁷¹, w 2016 czwarty⁷², w 2018 drugi⁷³ i w 2019 trzeci⁷⁴.

Paulina Guba, lekkoatletka, kulomiotka. Urodziła się 14 maja 1991 r. w Otwocku. Reprezentowała barwy AZS UMCS Lublin (od 2018 r.)⁷⁵. Uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro w 2016 oraz w Tokio (2020). Trzykrotnie brała udział w mistrzostwach świata (2015, 2017, 2019), trzykrotnie uczestniczyła w mistrzostwach Europy (2016, 2018 – złoty medal w roku 2022), startowała w halowych mistrzostwach świata (2018) i dwukrotnie broniła barw Polski w halowych mistrzostwach Europy (2015, 2017). Dziewięciokrotnie była mistrzynią Polski (2014–2021), srebrny medal zdobyła w 2022 i rok później medal brązowy. Stała na drugim stopniu podium w letniej Uniwersjadzie w 2015 r.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się tylko raz, ale za to na pierwszym miejscu – w 2018 r.⁷⁶

Małgorzata Hołub-Kowalik, lekkoatletka, specjalistka w biegach średnich. Urodziła się 30 października 1992 r. w Koszalinie. Zawodniczka Klubu Sportowego AZS UMCS Lublin (od 6 lutego 2020 r. do końca kariery zawodniczej – 2024)⁷⁷.

Dwukrotna uczestniczka igrzysk olimpijskich: w Rio de Janeiro (2016) i w Tokio (2020 – złoty medal w sztafecie mieszanej 4 × 400 m, srebrny medal w sztafecie 4 × 400 m), sześciokrotna uczestniczka mistrzostw świata (2013, 2015, 2017 – brązowy medal w sztafecie 4 × 400 m,

⁶⁴ <https://www.sport.pl/sport/7,65025,22865371,83-plebiscyt-przegladu-sportowego-kamil-stoch-najlepszym.html> [dostęp: 3.07.2025].

⁶⁵ „PS” 2020, nr 3.

⁶⁶ D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 58–59.

⁶⁷ „KL” 2014, nr 14.

⁶⁸ „KL” 2015, nr 6.

⁶⁹ „KL” 2018, nr 16.

⁷⁰ „KL” 2012, nr 11.

⁷¹ „KL” 2016, nr 5.

⁷² „KL” 2017, nr 5.

⁷³ „KL” 2019, nr 29.

⁷⁴ „KL” 2020, nr 17.

⁷⁵ „Lubelskie.pl” 2021, nr 1, s. 26; LOZLA K-100 K 2022 s. 119, 123, 124, 126, 127; <https://lozla.pl/wp-content/uploads/2023/01/K-100-na-100-lecie-stan-12.01.2023.pdf> [dostęp: 1.07.2025].

⁷⁶ „KL” 2019, nr 29.

⁷⁷ https://statystyka.pzla.pl/personal.php?page=profile&nr_zaw=20586&r=1 [dostęp: 20.06.2025].

2019 – srebrny medal w sztafecie 4 × 400 m, 2022), czterokrotna uczestniczka mistrzostw Europy (2014, 2016, 2018 – złoty medal w sztafecie 4 × 400 m, 2022 – srebrny medal w sztafecie 4 × 400 m), trzykrotna uczestniczka halowych mistrzostw świata (2014, 2016 – srebrny medal w sztafecie 4 × 400 m, 2018 – srebrny medal w sztafecie 4 × 400 m), czterokrotna uczestniczka halowych mistrzostw Europy (2015 – brązowy medal w sztafecie 4 × 400 m, 2017 – złoty medal w sztafecie 4 × 400 m, 2019 – złoty medal w sztafecie 4 × 400 m, 2021 – brązowy medal w sztafecie 4 × 400 m). Mistrzyni Polski w biegu na 400 m (2018), wicemistrzyni (2013, 2016, 2017), brązowa medalistka (2020, 2021), czterokrotna halowa wicemistrzyni kraju w biegu na 400 m (2015, 2016, 2017, 2020), dwukrotna brązowa medalistka (2018, 2021).

W plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najpopularniejszego sportowca Polski była siódma – w 2021 r.⁷⁸ – wraz ze sztafetą mieszaną, która zdobyła złoty medal olimpijski w Tokio.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się dwukrotnie, zwyciężyła w 2021 r.⁷⁹, w 2022 r. była czwarta.

Dariusz Jabłoński, zapaśnik. Urodził się 28 kwietnia 1973 r. w Chełmie. Uczestnik igrzysk olimpijskich w Atlancie (1996), Sydney (2000), Atenach (2004). Mistrz świata (2003), mistrz Europy (1997), srebrny medalista (1998), dwukrotny brązowy medalista (2001, 2002). Dziesięciokrotny mistrz Polski (1994, 1996, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005). Zawodnik klubu Sportowego „Cement-Gryf” Chełm.

W Plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca Polski w 2003 zajął 6. miejsce⁸⁰. Był także czterokrotnie w dziesiątce plebiscytu „Kuriera Lubelskiego”: w 1999 siódmy⁸¹, w 2000 ósmy⁸², w 2003 zwyciężył⁸³ a w 2004⁸⁴ był szósty.

Jolanta Janota, lekkoatletka, sprinterka. Urodziła się 6 lipca 1964 r. w Katowicach⁸⁵. Zawodniczka Klubu Sportowego „Start” Lublin (1985–1989). Uczestniczka igrzysk olimpijskich w Seulu (1988) – szóste miejsce w finale biegu sztafetowego 4 × 100 m (wraz z Ewą Pisiewicz, Agnieszką

⁷⁸ „PS” 2022, nr 5.

⁷⁹ „KL” 2022, nr 40.

⁸⁰ „KL” 2004, nr 14.

⁸¹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 303.

⁸² „KL” 2001, nr 13.

⁸³ „KL” 2004, nr 14.

⁸⁴ „KL” 2005, nr 1.

⁸⁵ Z. Głuszek, *op. cit.*, s. 212.

Siwek⁸⁶ i Joanną Smolarek⁸⁷. Uczestniczyła w mistrzostwach Europy (1986), zajęła szóste miejsce w sztafecie 4 × 100 m. Czterokrotnie ustanawiała rekord kraju w klubowej sztafecie 4 × 100 m. Była czterokrotną mistrzynią Polski w biegu na 100 m i 4 × 100 m, wicemistrzynią na 100 m i 200 m oraz halową brązową medalistką mistrzostw kraju na 200 m. Zdobyła srebrny medal w drużynowych mistrzostwach Polski w 1988 r. Czterokrotnie reprezentowała Polskę w meczach międzypaństwowych 1986–1989 (w ośmiu startach odniosła jedno zwycięstwo indywidualne)⁸⁸.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” zwyciężyła w roku 1986, była trzecia w 1987, a druga w 1988⁸⁹.

Danuta Jędrejek, lekkoatletka, sprinterka. Urodziła się 14 stycznia 1947 r. w Białej Podlaskiej. Zawodniczka „Startu” Lublin. Uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich w Monachium (1972). Wystąpiła w sztafecie 4 × 100 m, która w finale zajęła ósme miejsce. Trzykrotnie brała udział w mistrzostwach Europy, w Rzymie w 1974 r. zdobyła brązowy medal w sztafecie 4 × 100 m (wraz z Ewą Długołęcką⁹⁰, Barbarą Bakulin⁹¹ i Ireną Szewińską⁹²). Była mistrzynią Polski w biegu na 100 m w 1969 r. oraz

⁸⁶ Agnieszka Siwek – lekkoatletka, uczestniczka igrzysk olimpijskich w Seulu (1988), dwukrotna mistrzyni Polski w biegu na 200 m, trzykrotna wicemistrzyni w biegu na 100 m. B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Leksykon Olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924–2014*, Warszawa 2014, s. 515.

⁸⁷ Joanna Smolarek, lekkoatletka. Uczestniczka igrzysk olimpijskich w Seulu (1988), siedmiokrotna reprezentantka Polski w meczach międzypaństwowych 1986–1991 ośmiokrotna mistrzyni kraju: 100 m (1989–1992), 200 m (1990, 1991), 4 × 100 m (1989, 1991). *Ibidem*, s. 517–518.

⁸⁸ D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 83.

⁸⁹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 207, 215, 221.

⁹⁰ Ewa Długołęcka (ur. 1951) – lekkoatletka, specjalistka w biegach sprinterskich. W 1974 r. wraz z koleżankami ze sztafety 4 × 100 metrów sięgnęła po brązowy medal mistrzostw Europy. Rok później zdobyła wicemistrzostwo, a w 1977 r. brązowy medal uniwersjady w sztafecie 4 × 100 m. W 1975 r. była mistrzynią Polski seniorek w biegu na 100 m, a w 1978 r. sięgnęła po złoty medal w biegu na 60 m w halowych mistrzostwach kraju. D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 84.

⁹¹ Barbara Bakulin (ur. 1950) – lekkoatletka, specjalistka w biegach sprinterskich. Na igrzyskach olimpijskich w Monachium (1972) reprezentacyjna sztafeta z Bakulin w składzie uplasowała się w finale na ósmym miejscu. Wraz z koleżankami z reprezentacji zdobyła brązowy medal w biegu rozstawnym 4 × 100 m podczas mistrzostw Europy w Rzymie (1974). Wicemistrzyni uniwersjady z 1975 r. w sztafecie 4 × 100 m. Pięć razy stała na podium mistrzostw Polski seniorów w sprincie indywidualnym i sztafecie. D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 84.

⁹² Irena Szewińska – pięciokrotna uczestniczka igrzysk olimpijskich, zdobywczyni siedmiu medali, w tym trzech złotych (Tokio, sztafeta 4 × 100 m, 1964 r.; Meksyk, bieg na 200 m, 1968 r.; Montreal, bieg na 400 m, 1976 r.), dwóch srebrnych (Tokio, bieg na 200 m;

sześciokrotną wicemistrzynią: na 100 m (1971 i 1975), na 200 m (1969 i 1975) oraz w sztafecie 4 × 100 m (1980 i 1982). Zdobyła srebrny medal na 60 m w halowych mistrzostwach Polski w 1973 r. Startowała w finale Pucharu Europy w 1970 r. w sztafecie 4 × 100 m (piąte miejsce). Wystąpiła w dwudziestu siedmiu meczach reprezentacji Polski. Dziewięć razy poprawiała rekord Polski w sztafecie 4 × 100 m (do wyniku 43,22 s)⁹³.

Dziewięciokrotnie znalazła się w plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego”: 1966 – dziewiąta, 1968 – trzecia, 1969 – pierwsza, 1970 – druga, 1971 – pierwsza, 1972 – druga, 1974 – trzecia, 1975 – szósta, 1977 – ósma. Dwukrotnie zwyciężyła⁹⁴.

Andrzej Kasprzak, koszykarz. Urodził się 14 marca 1946 r. w Lublinie⁹⁵, zmarł 24 sierpnia 2023 r. w Białej Podlaskiej⁹⁶. Uczestnik igrzysk olimpijskich w Meksyku (1968) i Monachium (1972). W okresie między 1967 a 1972 r. rozegrał w drużynie narodowej dziewięćdziesiąt osiem spotkań, zdobył w nich aż 461 punktów. Wszystkie reprezentacyjne występy i zdobyte w nich punkty kojarzono powszechnie z Lublinem i „Lublinianką”, bo Andrzej Kasprzak przez całą karierę sportową reprezentował barwy tego lubelskiego klubu. W samym Lublinie identyfikowano go ze stałym numerem „6” na koszulce. Kasprzak należał do czołowych strzelców I ligi koszykówki. Swoją pozycję udokumentował w roku 1971, ustępując w rankingu polskich snajperów jedynie Edwardowi Jurkiewiczowi⁹⁷. W barwach „Lublinianki” Lublin w I lidze rozegrał 219 meczów, zdobył 4613 punktów⁹⁸.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” był wybierany siedmiokrotnie, zwyciężył dwukrotnie (1968, 1972), w latach 1967–1972 zajmował odpowiednio miejsca: dziesiąte, pierwsze, drugie, czwarte, drugie, pierwsze oraz w roku 1974 był na miejscu piątym⁹⁹.

Marek Kępa, żuźlowiec. Urodził się 10 kwietnia 1959 r. w Polanówce. W rozgrywkach z cyklu drużynowych mistrzostw Polski startował

Tokio, skok w dal), dwóch brązowych (Meksyk, bieg na 100 m; Monachium, bieg na 200 m, 1972 r.). Z. Głuszek, *op. cit.*, s. 223, 341.

⁹³ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 84.

⁹⁴ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 39, 55, 65, 75, 85, 95, 111, 119, 137.

⁹⁵ Z. Głuszek, *op. cit.*, s. 223.

⁹⁶ <https://pzkosz.pl/aktualnosci/n/68366/nie-zyje-andrzej-kasprzak.html> [dostęp: 19.06.2025].

⁹⁷ Edward Jurkiewicz – uczestnik igrzysk olimpijskich w Meksyku. W reprezentacji Polski rozegrał 195 meczów, zdobył 4114 punktów. Trzykrotnie uczestniczył w mistrzostwach Europy, ośmiokrotny król strzelców I ligi (najwyższa wówczas klasa rozgrywkowa w koszykówce). B. Tuszyński, H. Kurzyński, *op. cit.*, s. 360.

⁹⁸ M. Powąła-Niedźwiecki, J. Narkiewicz, *Koszykówka w „Lubliniance” 1944–1981*, s. 157.

⁹⁹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 47, 55, 65, 75, 85, 103, 119.

w latach 1977–1996, reprezentując kluby „Motoru” Lublin (1977–1983, 1985–1992, 1994–1995), „Startu” Gniezno (1984), „Polonii” Bydgoszcz (1993) oraz „Stali” Rzeszów (1996). Dwukrotnie zdobył srebrne medale drużynowych mistrzostw Polski (1991 – w barwach lubelskiego klubu, 1993), był również zdobywcą srebrnego medalu drużynowego Pucharu Polski (1994).

Trzykrotnie (1979, 1980, 1981) startował w finałach młodzieżowych indywidualnych mistrzostw Polski, największy sukces odnosząc w 1981 r. w Zielonej Górze, gdzie zdobył srebrny medal. Był również dwukrotnym uczestnikiem finałów indywidualnych mistrzostw świata juniorów (Leningrad 1979 – dziesiąte miejsce, Pocking 1980 – szóste miejsce). W 1980 r. zajął drugie miejsce w rozegranym w Zielonej Górze turnieju o „Srebrny Kask,,, oprócz tego dwukrotnie stawał na podium turniejów o „Brązowy Kask,, (Częstochowa 1979 – drugie miejsce, Opole 1980 – pierwsze miejsce). Czterokrotnie (1980, 1982, 1986, 1992) awansował do finałów indywidualnych mistrzostw Polski, najlepszy wynik osiągając w 1982 r. w Zielonej Górze, gdzie zajął siódme miejsce. Był również ośmiokrotnym finalistą turniejów o „Złoty Kask,, (najlepszy wynik: 1980 – trzecie miejsce). Kilkakrotnie startował w eliminacjach indywidualnych mistrzostw świata, dwukrotnie awansując do finałów kontynentalnych (Praga 1981 – ósme miejsce, Leszno 1982 – dwunaste miejsce)¹⁰⁰.

Wybierany do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” aż dziewięciokrotnie, na przestrzeni siedemnastu lat. Zwyciężył w 1981 r.¹⁰¹, w pozostałych latach zajmował następujące miejsca: 1979 – ósme, w 1980 – piąte, 1982 – trzecie, 1989 – piąte, 1991 – piąte, 1992 – czwarte, 1994 – szóste, 1995 – piąte¹⁰².

Przemysław Krajewski, piłkarz ręczny. Urodził się 20 stycznia 1987 r. w Ciechanowie. Uczestnik igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro (2016). Trzykrotny uczestnik mistrzostw świata (2013, 2015 – brązowy medal w Katarze, 2017). Dwukrotny uczestnik mistrzostw Europy (2014, 2016). Zawodnik Klubu Sportowego Piłki Ręcznej „Azoty” Puławy (2012–2017, brązowe medale mistrzostw Polski 2015, 2016, 2017). W sezonie 2012/2013 zdobył 175 bramek i zajął drugie miejsce w klasyfikacji najlepszych strzelców Superligi. W sezonie 2014/2015, w którym rzucił 160 bramek w 31 meczach, został królem strzelców Superligi¹⁰³.

¹⁰⁰ R. Noga, *Asy żużlowych torów*, Kraków 2019, s. 162–189.

¹⁰¹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 169.

¹⁰² *Ibidem*, s. 153, 161, 177, 229, 243, 251, 265, 273.

¹⁰³ D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 109.

Wybierany do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” trzykrotnie, zwyciężył w 2016 r.¹⁰⁴, w 2013 był piąty¹⁰⁵, w 2015 drugi¹⁰⁶.

Wioletta Luberecka, piłkarka ręczna. Urodziła się 6 kwietnia 1967 r. w Elblągu. Z MKS „Montex” Lublin zdobyła osiem kolejnych tytułów mistrzyń Polski (1995–2002) i dziewiąty z drużyną „Pol-Skone” Lublin (2003), sześciokrotna zdobywczyni Pucharu Polski (1996–1998, 2001–2003)¹⁰⁷. Zdobyła wraz z zespołem Puchar Federacji (EHF). Reprezentantka kraju we wszystkich kategoriach wiekowych, w pierwszej reprezentacji Polski rozegrała 136 meczów, zdobyła 424 bramki. W 1985 r. zdobyła brązowy medal młodzieżowych mistrzostw świata¹⁰⁸.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się aż dziewięć razy, zwyciężyła trzykrotnie (1998, 2000¹⁰⁹, 2001¹¹⁰), w roku 1995 była dziewiąta, w 1996 czwarta, w 1997 czwarta, w 1999 druga¹¹¹, w 2002 druga¹¹² i w 2003 szósta¹¹³.

Henryk Maciąg, lekkoatleta, biegacz średniodystansowy. Urodził się 20 maja 1941 r. w Michalowie, zmarł 30 listopada 2017 r. Zawodnik „Startu” Lublin. Dwukrotny mistrz Polski: w sztafecie 4 × 400 m w 1962 r. oraz w biegu na 800 m w 1963 r. W latach 1961–1963 sześć razy występował w reprezentacji Polski w meczach międzypaństwowych, odniósł jedno indywidualne zwycięstwo¹¹⁴.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się tylko raz i uplasował się na pierwszym miejscu (1963)¹¹⁵.

Justyna Marciniak, karateczka. Zawodniczka Klubu Karate Tradycyjnego w Lublinie. Siedmiokrotna mistrzyni świata, dziesięciokrotna mistrzyni Europy, zdobywczyni Pucharu świata i Europy. Multimedalistka mistrzostw Polski¹¹⁶.

¹⁰⁴ „KL” 2017, nr 5.

¹⁰⁵ „KL” 2014, nr 14.

¹⁰⁶ „KL” 2016, nr 12.

¹⁰⁷ W. Zieleskiewicz, *op. cit.*, s. 277.

¹⁰⁸ A. Szwabe, *op. cit.*, s. 11.

¹⁰⁹ „KL” 2001, nr 13.

¹¹⁰ „KL” 2002, nr 18.

¹¹¹ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 271, 281, 289, 295, 303, 312.

¹¹² „KL” 2003, nr 22.

¹¹³ „KL” 2004, nr 14.

¹¹⁴ <https://kurierlubelski.pl/zmarl-henryk-maciag-byly-lekkoatleta-min-startu-lublin/ar/12727558> [dostęp: 7.07.2025].

¹¹⁵ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 16.

¹¹⁶ <https://twojbohatepl/bohater/justyna-marciniak/> [dostęp: 20.06.2025].

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się siedmiokrotnie, zwyciężyła w 2012 r.¹¹⁷, w 2008¹¹⁸ była ósma, w 2011¹¹⁹ dziesiąta, w 2014¹²⁰ czwarta, w 2015 dziewiąta, w 2016 piąta¹²¹ i w 2017 szósta¹²².

Karolina Michalczuk, pięściarka. Urodziła się 6 grudnia 1979 r. w Brzezicach. Zawodniczka Klubu Sportowego „Gwarek” Łęczna (2000–2003), Klubu Sportowego „Paco” Lublin. Uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich w Londynie (2012). W 2008 r. zdobyła złoty medal mistrzostw świata w boksie kobiet, srebrny w 2006 i brązowy w 2010 oraz 2012. Wywalczyła mistrzostwo Europy w roku 2005 i 2009, dwukrotnie była srebrną medalistką mistrzostw Europy (2003, 2006) i dwa razy brązową (2007, 2011). Aż trzynastokrotnie triumfowała w mistrzostwach Polski (w latach 2002–2013)¹²³.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się ośmiokrotnie, zwyciężyła w 2008 r., w 2005 była trzecia, w 2006 druga, w 2007 siódma, w 2009 czwarta, w 2010 i 2011 piąta, w 2012 czwarta, w 2015 szósta¹²⁴, w 2016 ósma¹²⁵.

Aleksandra Mirosław, wspinaczka sportowa. Urodziła się 2 lutego 1994 r. w Lublinie. Zawodniczka Klubu Sportowego „Kotłownia” Lublin. Uczestniczka igrzysk olimpijskich w Tokio (2020) oraz w Paryżu (2024), gdzie zdobyła złoty medal. Pięciokrotna uczestniczka mistrzostw świata (2014 – brązowy medal, 2018 – złoty, 2019 – złoty, 2021 – brązowy, 2023 – brązowy), wszystkie medale zdobyła w konkurencji wspinania na czas. Trzykrotna uczestniczka mistrzostw Europy w tej dyscyplinie (2013 – srebrny medal, 2019 – złoty i 2022 – złoty). Wielokrotna rekordzistka świata w swojej koronnej konkurencji¹²⁶.

Zwyciężyła w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najpopularniejszego sportowca Polski w roku 2024¹²⁷. W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazła się pięciokrotnie, zwyciężyła dwa

¹¹⁷ „KL” 2013, nr 11.

¹¹⁸ „KL” 2009, nr 8.

¹¹⁹ „KL” 2012, nr 17.

¹²⁰ „KL” 2015, nr 6.

¹²¹ „KL” 2017, nr 5.

¹²² „KL” 2018, nr 16.

¹²³ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 131–132.

¹²⁴ „KL” 2016, nr 5.

¹²⁵ „KL” 2017, nr 5.

¹²⁶ <https://olimpijski.pl/olimpijczycy/aleksandra-miroslaw/> [dostęp: 20.06.2025].

¹²⁷ <https://plebiscyt.przegladsportowy.pl/> [dostęp: 3.07.2025].

razy: w 2019¹²⁸ i 2024¹²⁹, w 2021 była trzecia¹³⁰, w 2022 druga¹³¹, w 2023 czwarta¹³².

Andrzej Mąka, sztangista. Urodził się w 1962 r. Zawodnik WKS¹³³ „Lublinianka” Lublin. Reprezentant Polski juniorów i seniorów. Mistrz Polski juniorów (1981, 1982), mistrz Polski juniorów Wojska Polskiego (1981). Wystąpił w mistrzostwach świata i Europy juniorów w Lignano (Włochy) w 1981 r., zajął czwarte miejsce, w rwaniu zajął drugie miejsce, zdobywając tak zwany „mały medal”. Zdobył srebrny medal w mistrzostwach Europy juniorów do lat 20 w Chaskowo (Bułgaria) w 1982 r. Zajął drugie miejsce w Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych (1983) w Ułan Bator (Mongolia) oraz pierwsze w roku 1984 w Bydgoszczy. Został mistrzem Polski Wojska Polskiego seniorów (1984). Brązowy medalista młodzieżowych mistrzostw Polski (1984). Wielokrotny rekordzista kraju¹³⁴.

Do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” był wybierany pięciokrotnie. Zwyciężył w 1983 r., w 1981 był trzeci, w 1982 drugi, w 1984 trzeci i w 1985 piąty¹³⁵.

Iwona Nabożna, piłkarka ręczna. Urodziła się 19 września 1967 r.¹³⁶ Wychowanka Międzyszkolnego Klubu Sportowego Lublin. Wielokrotna reprezentantka Polski we wszystkich kategoriach wiekowych. Łącznie w pierwszej reprezentacji Polski wystąpiła 200 razy, zdobyła 374 bramki. W 1985 r. wywalczyła brązowy medal młodzieżowych mistrzostw świata w Seulu, wybrana do złotej siódemki tych mistrzostw i uznana najlepszą skrzydłową zawodów. Od 1982 r. była zawodniczką MKS Lublin, w latach 1987–1992 występowała w drużynie AZS Wrocław, w 1992 r. została zawodniczką MKS „Montex” Lublin i kapitanem tej drużyny w roku awansu do ekstraklasy. Z lubelskim klubem zdobyła siedem mistrzostw Polski z rzędu (1995–2001), występowała w europejskich pucharach¹³⁷.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” była wybierana do dziesiątki laureatów aż dziewięciokrotnie, zwyciężyła dwukrotnie: w roku 1994 i 1995, w pozostałych latach zajmowała następujące miejsca: 1984 – dziesiąte,

¹²⁸ „KL” 2020, nr 17.

¹²⁹ „KL” 2025, nr 13.

¹³⁰ „KL” 2022, nr 40.

¹³¹ „KL” 2023, nr 40.

¹³² „KL” 2024, nr 35.

¹³³ WKS – Wojskowy Klub Sportowy.

¹³⁴ M. Powąła-Niedźwiecki, *Podnoszenie ciężarów w WKS „Lublinianka” 1964–1994*, Lublin 2024, s. 288–292.

¹³⁵ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 172, 178, 186, 195, 203.

¹³⁶ <https://archive.fo/20130504004100/http://www.splublin.pl/component/content/article/13-18-legend/232-18-legend-iwona-nabozna> [dostęp: 27.06.2025].

¹³⁷ A. Szwabie, *op. cit.*, s. 12.

1985 – trzecie, 1993 – czwarte, 1996 – czwarte, 1997 – piąte, 1998 – trzecie, 1999 – trzecie¹³⁸.

Hans Nielsen, żuźlowiec. Urodził się 26 grudnia 1959 r. w Brovst. Duński zawodnik „Motoru” Lublin w latach 1990–1993. Legenda światowego żużla. Dwudziestodwukrotny mistrz świata, w tym czterokrotnie indywidualnie. Z lubelskim klubem zdobył wicemistrzostwo Polski¹³⁹.

Do plebiscytowej dziesiątki „Kuriera Lubelskiego” wybierany trzykrotnie, wygrał dwukrotnie: w 1990 i 1991 r., zaś w 1992 r. był drugi¹⁴⁰.

Ryszard Petek, bokser. Urodził się 19 kwietnia 1943 r. w Leforest we Francji, zmarł 28 września 2018 r. w Bogurzynie. W swojej karierze stoczył ok. 370 walk, z czego 250 w barwach Fabrycznego Klubu Sportowego „Avia” Świdnik¹⁴¹. Mistrz Europy w wadze piórkowej z Rzymu (1967), brązowy medalista w wadze lekkiej z Bukaresztu (1969). Dwukrotny mistrz Polski: w 1964 r. w wadze lekkiej i w 1973 w wadze lekkopółśredniej. Trzykrotny wicemistrz (w 1967 r. w kat. lekkiej oraz w 1969 i 1970 w lekkopółśredniej) oraz brązowy medalista (w 1966 r. w wadze lekkiej). Pięć razy walczył w meczach reprezentacji Polski (cztery zwycięstwa, jedna porażka).

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” zwyciężył w 1967 r.¹⁴², w sumie był wybierany do dziesiątki laureatów sześciokrotnie: w roku 1966 był trzeci, w 1968 szósty, w 1969 trzeci, w 1970 szósty i w 1973 piąty¹⁴³.

Ewa Pisiewicz, lekkoatletka, sprinterka. Urodziła się 7 maja 1962 r. w Lubartowie. Zawodniczka Klubu Sportowego „Start” Lublin (1980–1988). Startowała na igrzyskach olimpijskich w Seulu (1988), zajęła szóste miejsce w finale sztafety 4 × 100 m (wraz z Jolantą Janotą, Joanną Smolarek i Agnieszka Siwek). Była czterokrotną mistrzynią Polski: 100 m (1988) i 4 × 100 m (1985, 1987, 1988), czterokrotną wicemistrzynią: 200 m (1985) i 4 × 100 m (1980, 1982, 1984), trzykrotną zdobywczynią brązowego medalu: 100 m (1987), 200 m (1985) i 4 × 100 (1981). Dwukrotnie zdobyła tytuł halowej mistrzyni kraju: 60 m (1986) i 200 m (1986), wicemistrzynią została na 60 m (1985, 1988), na 200 m (1985), a brązową medalistką na 200 m w 1988 r. Pięciokrotnie biła rekordy kraju. W finale Pucharu Europy w Moskwie (1985) w sztafecie 4 × 100 m zajęła trzecie miejsce. Powtórzyła ten rezultat w Pucharze Świata w Canberze w 1985 r. Uczestniczyła w halowych mistrzostwach Europy w Madrycie (1986), gdzie zajęła czwarte

¹³⁸ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 193, 199, 257, 265, 273, 281, 289, 295, 303.

¹³⁹ <http://poloniapila.isp.net.pl/Zawodnicy/Hans/hans.html> [dostęp: 19.06.2025].

¹⁴⁰ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 225, 243, 251.

¹⁴¹ <https://www.historia.swidnik.net/osoba-1198> [dostęp 16.06.2025].

¹⁴² A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 47.

¹⁴³ *Ibidem*, s. 39, 55, 65, 75, 103.

miejsce w finale biegu na 200 m (23,63). Trzykrotnie reprezentowała Polskę w meczach międzypaństwowych (w pięciu startach odniosła jedno zwycięstwo indywidualne)¹⁴⁴.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” zwyciężyła w roku 1985, była czwarta w 1986 i ponownie pierwsza w roku 1988¹⁴⁵.

Janusz Pożak, kolarz. Urodził się 1 czerwca 1955 r. w Lubartowie. Zawodnik klubu „Spółdzielca” Lublin. Jego największym sukcesem było mistrzostwo Polski w wyścigu szosowym ze startu wspólnego w 1980 r. W 1979 r. startował w wyścigu szosowym ze startu wspólnego w mistrzostwach świata. Dwukrotnie uczestniczył w Wyścigu Pokoju (1978 – 26. miejsce, czwarty drużynowo, 1981 – nie ukończył). W 1977 r. został zwycięzcą Bałtyckiego Wyścigu Przyjaźni. W 1976 r. wygrał etap w Tour de Pologne. Uczestnik mistrzostw świata (1979). W latach 80. XX w. ścigał się we Francji.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się pięciokrotnie. W 1977 i 1979 r. wybierano go na najlepszego sportowca Lubelszczyzny, w roku 1976 był ósmy, w 1978 drugi, a w 1980 – czwarty¹⁴⁶.

Dorota Poźniak, koszykarka. Urodziła się 8 marca 1969 r. w Józefowie. Zawodniczka „Startu” Lublin, w którego barwach występowała w latach 1986–1994. W reprezentacji Polski wystąpiła na mistrzostwach Europy w 1991 (szóste miejsce) i 1993 r. (piąte miejsce) oraz na mistrzostwach świata w 1994 r. (trzynaste miejsce)¹⁴⁷.

W 1993 r. została wybrana najlepszym sportowcem Lubelszczyzny w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego”, a czytelnicy tygodnika „Basket” uznali ją za najlepszą zawodniczkę sezonu 1993/1994. W plebiscytowej dziesiątce znalazła się sześciokrotnie, poza zwycięskim rokiem 1993 była w 1987 szósta, w 1988 piąta, w 1990 trzecia, w 1991, szósta, w 1992 piąta¹⁴⁸.

Mariusz Siembida, pływak. Urodził się 21 marca 1975 r. w Puławach. Uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Atlancie (1996) i Sydney (2000). W Atlancie zajął czwarte miejsce w finale B na 100 m stylem grzbietowym (co dało dwunaste miejsce w klasyfikacji generalnej) oraz siódme miejsce w finale w sztafecie 4 × 100 m stylem zmiennym. Zdobył srebrny (50 m stylem grzbietowym) i brązowy (100 m stylem grzbietowym) medal mistrzostw świata na basenie 25-metrowym (1999, Hongkong), dwukrotnie brązowy medalista mistrzostw Europy (basen 50-metrowy): 1997, Sewilla

¹⁴⁴ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 138.

¹⁴⁵ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 199, 207, 221.

¹⁴⁶ *Ibidem*, s. 138, 146, 153.

¹⁴⁷ <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.615133005171522&type=3> [dostęp: 18.06.2025].

¹⁴⁸ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 215, 221, 243, 251, 251, 257.

– 4 × 100 m stylem zmiennym; 1999, Sztambuł – 50 m stylem grzbietowym. Dwukrotny złoty medalista mistrzostw Europy (basen 25-metrowy): 1996, Rostock – 50 m stylem grzbietowym i 100 m stylem grzbietowym. Złoty medalista pekińskiej uniwersjady w 2001 r. w wyścigu na 50 m stylem grzbietowym i brązowy medalista uniwersjady w 1997 r. w Messynie na 100 m stylem grzbietowym. Aż dwudziestodzieciokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski na basenie 50-metrowym, dwudziestoczekrotnie na obiekcie krótszym o połowę. Osiemnastokrotnie bił rekordy Polski na basenie 25-metrowym, oraz dwudziestodwukrotnie poprawiał je na basenie 50-metrowym.

W plebiscytwie „Kuriera Lubelskiego” znalazł się czterokrotnie. Zwyciężył w 1970 r., w 1967 był piąty, w 1971 trzeci, a w 1972 czwarty¹⁴⁹.

Andrzej Sontag, lekkoatleta, trójskoczek. Urodził się 26 kwietnia 1952 r. w Lublinie¹⁵⁰. W latach 1969–1978 zawodnik AZS Lublin, potem „Startu” Lublin (1979–1980). Uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Montrealu (1976). Zdobył brązowy medal mistrzostw Europy w Rzymie (1974). W halowych mistrzostwach Europy w Monachium (1976) zajął ósme miejsce. Był pięciokrotnym wicemistrzem kraju (1973–1977), halowym złotym (1976) i brązowym medalistą mistrzostw Polski (1977). Siedmiokrotnie reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych w latach 1973–1977¹⁵¹.

W plebiscytwie „Kuriera Lubelskiego” zwyciężył w 1973 r., był drugi w 1974 i 1975, czwarty w 1976 oraz siódmy w roku 1977¹⁵².

Janusz Stachyra, żuźlowiec. Urodził się 1 lipca 1960 r. w Lublinie¹⁵³. Jest dwukrotnym medalistą drużynowych mistrzostw Polski: złotym (1996) oraz brązowym (1998). Poza tym w 1994 r. zdobył w Częstochowie drużynowy Puchar Polski. Siedmiokrotnie uczestniczył w finałach mistrzostw Polski par klubowych, dwukrotnie (1989, 1990) zdobył w nich srebrny medal. Był również siedmiokrotnym finalistą indywidualnych mistrzostw Polski, najlepsze wyniki osiągając w latach 1988 i 1989 w Lesznie, gdzie dwukrotnie zajął czwarte miejsca. W 1986 r. zajął w Tarnowie trzecie miejsce w indywidualnym Pucharze Polski, natomiast w 1989 trzecie miejsce w turnieju o „Złoty Kask”. Trzykrotnie startował w eliminacjach

¹⁴⁹ *Ibidem*, s. 47, 75, 85, 95.

¹⁵⁰ Z. Głuszek, *op. cit.*, s. 327.

¹⁵¹ D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 147.

¹⁵² A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 103, 111, 119, 129, 137.

¹⁵³ <https://www.historyspeedway.nstrefa.pl/zawodnik.php?imie=Janusz&nazwisko=Stachyra> [dostęp: 20.06.2025].

indywidualnych mistrzostw świata, największy sukces odnosząc w 1987 r. w Lonigo, gdzie w finale kontynentalnym zajął ósme miejsce¹⁵⁴.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się tylko raz, w 2002 r., ale za to na pierwszym miejscu¹⁵⁵.

Krzysztof Stec, kolarz. Urodził się 27 stycznia 1948 r. w Lublinie¹⁵⁶, zmarł 7 listopada 2019 r.¹⁵⁷ W początkach kariery reprezentował Międzyszkolny Klub Sportowy Lublin oraz Klub Sportowy „Spójnia” Lublin. Potem związał się z „Legią” Warszawa, by powrócić do Lublina jako zawodnik „Budowlanych” Lublin. Uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Monachium (1972). Brał też udział w zawodach rangi mistrzostw świata (1967, 1969 – czwarte miejsce w drużynie, 1970 – szóste miejsce w drużynie). Trzykrotnie uczestniczył w Wyścigu Pokoju¹⁵⁸: startował w edycji z 1969 r., w 1970 triumfował drużynowo i wygrał jeden z etapów, a w 1971 zdobył drugie miejsce drużynowo. W 1967 r. został przełajowym mistrzem Polski, rok później zdobył w tej konkurencji tytuł wicemistrza, a swoją wszechstronność udokumentował w 1968 r. brązowym medalem na torze w wyścigu na 4000 m na dochodzenie¹⁵⁹.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” był piąty w 1967 r., pierwszy w 1970, trzeci w 1971 oraz czwarty w 1972¹⁶⁰.

Jarosław Suska, taekwondeka. Urodził się 18 października 1972 r. w Łukowie. Zawodnik Miejskiego Klubu Sportowego „Lewart” Lubartów. Mistrz świata (2001, 2005, 2007, 2009), mistrz Europy (1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009), zdobywca Pucharu Świata (1989), wielokrotny mistrz Polski¹⁶¹.

¹⁵⁴ <https://sportowefakty.wp.pl/zuzel/367617/z-kartek-kalendarza-zloto-wts-nice-warszawa-korniew-laukkanen-i-podzuks-mistrzom> [dostęp: 1.07.2025].

¹⁵⁵ „KL” 2003, nr 122.

¹⁵⁶ B. Tuszyński, H. Kurzyński, *op. cit.*, s. 350.

¹⁵⁷ <https://www.polsatsport.pl/wiadomosc/2019-11-07/zmarl-krzysztof-stec-byly-reprezentant-polski-w-kolarstwie/> [dostęp: 20.06.2025].

¹⁵⁸ Wyścig Pokoju – największa międzynarodowa impreza kolarska organizowana w krajach dawnego bloku wschodniego od 1948 r. Trasa wyścigu przebiegała przez obszar Polski, Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz Czechosłowacji (ostatnią skromną edycję z 2006 r. zorganizowano w Austrii). Po 1989 r. wyścig stopniowo tracił na znaczeniu, głównie w związku z profesjonalizacją kolarstwa w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Niezależnie od jego kontekstu politycznego wyścig dostarczał kibicom wielu emocji, a liczne sukcesy Polaków masy wzruszeń (Polska drużyna triumfowała w Wyścigu Pokoju dziewięć razy!). Jeden z etapów kończył się na stadionie Lublinianki. <https://dzieje.pl/roz-maitosci/70-lat-temu-rozpoznal-sie-pierwszy-kolarski-wyscig-pokoju> [dostęp: 1.07.2025].

¹⁵⁹ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 153.

¹⁶⁰ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 47, 75, 85.

¹⁶¹ <https://www2.pztkd.lublin.pl/jsuskants.html> [dostęp: 18.06.2025].

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” znalazł się dwukrotnie. W roku 1989 był na dziesiątym miejscu, w 1990 został wybrany najlepszym sportowcem Lubelszczyzny¹⁶².

Krzysztof Suszek, akrobatyka sportowa. Zawodnik Ludowego Klubu Sportowego „Spółdzielca” Lublin. Złoty medalista mistrzostw świata w Londynie w akrobatyce sportowej za układ dynamiczny i brązowy w wieloboju w parze ze Sławomirem Kiełbasińskim (Klub Sportowy „Targówek” Warszawa). Mistrz Polski (wspólnie z Kiełbasińskim) w ćwiczeniu dwóch.

W plebiscytowej dziesiątce „Kuriera Lubelskiego” był tylko raz, ale za to na pierwszym miejscu, w 1982 r.¹⁶³

Jan Remigiusz Szczerbakiewicz, właściwie Remigiusz Jan, motocyklista rajdowy. Urodził się 12 grudnia 1937 r., zmarł 26 czerwca 2014 r. w Warszawie. Zawodnik „Stali” następnie „Avii” Świdnik. Karierę zawodniczą zaczynał w wieku 16 lat. Był dwudziestosiedmiokrotnym mistrzem Polski w rajdach obserwowanych, szybkich i motocrossie. Zdobył sześć złotych medali na mistrzostwach świata. Był czterokrotnym zwycięzcą Międzynarodowego Rajdu Tatrzańskiego. Jedenaście razy uznany za najlepszego i najwszechstronniejszego rajdowca Polski – tytuł przyznawany przez Polski Związek Motorowy na zakończenie każdego sezonu¹⁶⁴. Startował w zawodach międzynarodowych, m.in. w USA, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Austrii, Czechosłowacji, Włoszech, Szwecji, Hiszpanii, Finlandii i Norwegii¹⁶⁵.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” zwyciężył trzykrotnie: w 1962, 1963, 1965 r., ponadto w latach 1968–1973 był wybierany do czołowej dziesiątki (odpowiednio na miejscach: ósmym, czwartym, trzecim, czwartym, piątym, siódmym)¹⁶⁶.

Jan Świtkowski, pływak. Urodził się 23 stycznia 1994 r. w Lublinie. Zawodnik Uczniowskiego Klubu Sportowego „Skarpa” Lublin, następnie „Florida Gators” i AZS UMCS Lublin. Uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w 2016 w Rio de Janeiro. Był brązowym medalistą mistrzostw świata w 2015 r. na 200 m stylem motylkowym na długim basenie. Uczestniczył w mistrzostwach świata na długim basenie w latach 2013, 2015, 2017 oraz w mistrzostwach świata na krótkim basenie w roku 2012. Na mistrzostwach Europy na długim basenie ścigał się w roku 2014, 2016,

¹⁶² A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 229, 235.

¹⁶³ *Ibidem*, s. 178.

¹⁶⁴ <https://www.historia.swidnik.net/osoba-939> [dostęp: 15.06.2025].

¹⁶⁵ <https://swiatmotocykli.pl/ludzie/tomasz-szczerbicki/elita-motocyklistow-polskich-remigiusz-jan-szczerbakiewicz/> [dostęp: 15.06.2025].

¹⁶⁶ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 7, 15, 31, 55, 65, 75, 85, 95, 105.

2018, zdobył brązowy medal w roku 2018 w sztafecie 4 × 100 m stylem dowolnym. Został mistrzem amerykańskiej ligi akademickiej NCAA na 200 jardów stylem zmiennym i w sztafecie 4 × 50 dowolnym, zdobył też drugie miejsce w wyścigu na 100 i 200 jardów stylem motylkowym (2018). Osiemnastokrotnie triumfował w mistrzostwach Polski seniorów (2011, 2012 – dwukrotnie, 2013, 2014 – trzykrotnie, 2015 – trzykrotnie, 2016, 2017 – pięciokrotnie, 2018 – trzykrotnie), czternastokrotnie zdobywał srebrny medal (2011 – dwukrotnie, 2012 – dwukrotnie, 2013, 2014, 2015, 2016 – dwukrotnie, 2017 – trzykrotnie, 2018 – dwukrotnie) i raz zajął trzecie miejsce (2010). Jest posiadaczem trzech rekordów Polski¹⁶⁷.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów był wybierany czterokrotnie, zwyciężył w 2015 r.¹⁶⁸, w 2014¹⁶⁹ był dziesiąty, w 2017 czwarty¹⁷⁰, w 2018 trzeci¹⁷¹.

Sabina Włodek, piłkarka ręczna. Urodziła się 14 grudnia 1973 r. w Mikołowie. Z MKS „Montex” Lublin zdobyła osiem kolejnych tytułów mistrza Polski (1996–2003). Zdobyła wraz z zespołem Puchar Federacji (EHF) w 2001 r.¹⁷² Po przekształceniach lubelskiego klubu występowała w kontynuujących jego tradycje zespołach „Bystrzyca” Lublin i SPR¹⁷³ Lublin, zdobywając wicemistrzostwo Polski w 2004 r. (z „Bystrzycą”) i kolejne sześć tytułów mistrzowskich w latach 2005–2010 (z SPR). W 2005 r. była królową strzelców ligi (184 bramki). W ostatnim sezonie w karierze sięgnęła po tytuł wicemistrzowski (2011). Łącznie ma na koncie czternaście tytułów mistrza Polski w lubelskich klubach. Absolutna rekordzistka pod względem zdobytych tytułów mistrza Polski w historii polskiej piłki ręcznej. Dziewięciokrotna zdobywczyni Pucharu Polski (1996–1998, 2001–2002, 2006–2007, 2010). Reprezentantka kraju we wszystkich kategoriach wiekowych, w pierwszej reprezentacji Polski rozegrała 102 mecze, zdobyła 329 bramek. Trzykrotnie uczestniczyła w mistrzostwach świata, dwukrotnie w mistrzostwach Europy, powołana do zespołu gwiazd na turnieju w Holandii (1998)¹⁷⁴.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów była wybierana aż dziewięciokrotnie, zwyciężyła trzy razy: w latach 1999¹⁷⁵,

¹⁶⁷ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 155–157.

¹⁶⁸ „KL” 2016, nr 5.

¹⁶⁹ „KL” 2014, nr 14.

¹⁷⁰ „KL” 2018, nr 16.

¹⁷¹ „KL” 2019, nr 29.

¹⁷² A. Szwabe, *op. cit.*, s. 11.

¹⁷³ SPR – Stowarzyszenie Piłki Ręcznej.

¹⁷⁴ W. Zieleśkiewicz, *op. cit.*, s. 299.

¹⁷⁵ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 303.

2005, 2009¹⁷⁶, w roku 1997 była siódma, w 1998 druga¹⁷⁷, w 2001 także druga¹⁷⁸, w 2002 dziewiąta¹⁷⁹, w 2004 trzecia¹⁸⁰, w 2010 siódma¹⁸¹.

Tomasz Wójtowicz, siatkarz. Urodził się 22 września 1953 r. w Lublinie, zmarł 24 października 2022 r. w Lublinie¹⁸². Karierę sportową zaczynał w Międzyszkolnym Klubie Sportowym Lublin i AZS Lublin (1968–1972), następnie występował w „Avii” Świdnik (1972–1977, zdobył brązowy medal mistrzostw Polski w roku 1976) oraz „Legii” Warszawa (złoty medal mistrzostw Polski 1983, srebrne 1981, 1982, brązowe 1978, 1980). Startował na igrzyskach olimpijskich w Montrealu (1976, złoty medal), w Moskwie (1980) polska ekipa zajęła czwarte miejsce. Był wicemistrzem Europy juniorów z Hiszpanii (1972) i rok później brązowym medalistą mistrzostw w holenderskim Voorburgu (1973), zdobył mistrzostwo świata w Meksyku (1974) i czterokrotnie był wicemistrzem Europy: Belgrad (1975), Helsinki (1977), Paryż (1979) i Berlin (1983). W latach 1973–1984 w barwach narodowych rozegrał 325 spotkań. W jego klubowych osiągnięciach jest także Puchar Europy Mistrzów Krajowych zdobyty w Santalu Parma (1985). Po igrzyskach olimpijskich w Moskwie wyjechał do Włoch, gdzie przez osiem lat występował w zespołach w Modenie, Parmie, Ferrarze i Città di Castello. W ogłoszonym przez Światową Federację Piłki Siatkowej plebiscycie na najlepszego siatkarza świata XX w. znalazł się w finałowej ósemce! W 2002 r. jako pierwszy Polak trafił do International Volleyball Hall of Fame mieszczącej się w amerykańskim Holyoke¹⁸³.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” był drugi w roku 1973, a bezapelacyjnie zwyciężył w kolejnych latach: 1974, 1975, 1976¹⁸⁴.

W uznaniu zasług dla sportu lubelskiego od 21 października 2021 r. hala sportowa „Globus” nosi imię Tomasza Wójtowicza¹⁸⁵.

Bartosz Zmarzlik, żużlowiec. Urodził się 12 kwietnia 1995 r. w Szczecinie. Reprezentant Polski, pięciokrotny indywidualny mistrz świata (2019, 2020, 2022, 2023, 2024), trzykrotny drużynowy mistrz świata (2016, 2017,

¹⁷⁶ „KL” 2010, nr 13.

¹⁷⁷ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 289, 295.

¹⁷⁸ „KL” 2002, nr 13.

¹⁷⁹ „KL” 2003, nr 22.

¹⁸⁰ „KL” 2005, nr 1.

¹⁸¹ „KL” 2011, nr 11.

¹⁸² <https://olimpijski.pl/olimpijczycy/tomasz-wojtowicz/> [dostęp: 19.06.2025].

¹⁸³ D. Słapek, M. Powała-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 164–167.

¹⁸⁴ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 103, 111, 119, 129.

¹⁸⁵ https://kurierlubelski.pl/sportowa-legenda-lubelszczyzny-uhonorowana-hala-globus-nazwana-imieniem-tomasza-wojtowicza/ar/c2-16888001#google_vignette [dostęp: 7.07.2025].

2023), dwukrotny drużynowy mistrz Europy (2022, 2023). Dziesięciokrotny medalista drużynowych mistrzostw Polski, w tym czterokrotnie złoty (2014, 2016, 2023, 2024, w tym dwukrotnie z „Motorem” Lublin w 2023 i 2024) oraz trzykrotny indywidualny mistrz Polski (2021, 2022, 2023).

Zwyciężył w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca kraju w 2019 r., w 2022 i 2023 był drugi, w 2021 trzeci, w 2024 piąty¹⁸⁶. W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów był wybierany dwukrotnie, zwyciężył w 2023 r.¹⁸⁷, rok później, w roku olimpijskim 2024, był czwarty¹⁸⁸.

WIELOKROTNI LAUREACI PLEBISYCITU

W 63 edycjach plebiscytu „Kuriera Lubelskiego” zostało wybranych do dziesiątki laureatów 277 sportowców (w tym jedna para: Kinga Kołosińska z Moniką Brzostek). W tym minimum dwukrotnie 132. Wśród zawodników z największą liczbą wyborów do plebiscytowej dziesiątki niekwestionowaną liderką jest pływaczka „Wisły” Puławy, trzykrotna uczestniczka igrzysk olimpijskich Anna Uryniuk, która aż dziesięciokrotnie znalazła się wśród laureatów (ani razu nie zwyciężyła). Kolejni utytułowani to: Konrad Czerniak, Danuta Jędrejek, Marek Kępa, Katarzyna Krawczyk, Wioletta Luberecka, Iwona Nabożna, Jan Szczerbakiewicz, Sabina Włodek – wszyscy dziewięciokrotnie w plebiscytowej dziesiątce; Paweł Fajdek, Karolina Michalczuk, Magdalena Chemicz – ośmiokrotnie; Jerzy Brendler, Małgorzata Dunecka, Andrzej Kasprzak – siedmiokrotnie; Daniel Iwanek, Stanisław Kasperek, Janusz Kasperek, Justyna Marciniak, Ryszard Petek, Dorota Późniak – sześciokrotnie.

Z wymienionych pięcioro nie zwyciężyło w plebiscytowej rywalizacji.

Anna Uryniuk, pływaczka. Urodziła się 8 lutego 1974 r. we Włodawie. Zawodniczka Klubu Sportowego „Wisła” Puławy (1981–2000). Uczestniczka igrzysk olimpijskich w Barcelonie (1992), Atlancie (1996) i Sydney (2000). Czterokrotna uczestniczka mistrzostw świata (basen długi – 1994, basen krótki – 1993, 1999, 2000). Pięciodrotna uczestniczka mistrzostw Europy (1993 – piąte miejsce, 1995, 1997 – czwarte miejsce, 1999, 2000). Złota medalistka uniwersjady (1997). Dwudziestojednokrotna mistrzyni Polski na basenie 50-metrowym i dwudziestojednokrotna

¹⁸⁶ <https://zmarzlik.com/> [dostęp: 22.06.2025].

¹⁸⁷ „KL” 2024, nr 35.

¹⁸⁸ „KL” 2025, nr 13.

mistrzyni na basenie 25-metrowym, piętnastokrotna rekordzistka kraju na basenie 25-metrowym i dwudziestokrotna na basenie 50-metrowym¹⁸⁹.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów była wybierana aż dziesięciokrotnie. W roku 1990 była ósma, w 1992 i 1993 siódma, w 1994 ponownie ósma, w 1995 i 1996 siódma, w 1997 dziesiąta, w 1998 w dziesiąta, w 1999 piąta¹⁹⁰ i w 2000 czwarta¹⁹¹.

Katarzyna Krawczyk, zapaśniczka. Urodziła się 6 września 1990 r. w Mikołajkach. Zawodniczka Miejskiego Klubu Sportowego „Cement-Gryf” Chełm (od 2006 r.). Uczestniczka igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro (2016). Brązowa medalistka mistrzostw świata senierek (2021), czterokrotna brązowa medalistka mistrzostw Europy senierek (2011, 2018, 2022, 2023), dziesięciokrotna mistrzyni Polski senierek (2010, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018, 2020, 2021, 2022, 2023), dwukrotna srebrna medalistka (2009, 2011), dwukrotna brązowa medalistka (2007, 2012)¹⁹².

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów była wybierana aż dziewięciokrotnie. W roku 2011 była trzecia¹⁹³, w 2013 czwarta¹⁹⁴, w 2014 siódma¹⁹⁵, w 2015 ósma, w 2016 trzecia¹⁹⁶, w 2018 szósta¹⁹⁷, w 2021 piąta¹⁹⁸, w 2022¹⁹⁹ i 2023 ósma²⁰⁰.

Janusz Kasperek, pilot akrobacyjny. Urodził się 21 grudnia 1960 r. w Lublinie, zmarł 17 października 1998 r. w Janowie. Trzykrotny mistrz świata (1997), brązowy medalista (1998) i czternastokrotny mistrz Polski w akrobacji samolotowej²⁰¹. Zawodnik Aeroklubu Świdnik.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów był wybierany sześciokrotnie. W roku 1984 był siódmy, w 1985 szósty, w 1987 ósmy, w 1988 i 1992 siódmy, w 1993 trzeci²⁰².

Stanisław Kasperek, pilot akrobacyjny. Urodził się 17 kwietnia 1937 r. w Niemcach k. Lublina, zm. 30 czerwca 2011 r. w Świdniku. Był sześciokrotnym mistrzem Polski w akrobacji samolotowej, zdobywał

¹⁸⁹ D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 161–163.

¹⁹⁰ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 235, 243, 251, 257, 265, 273, 281, 289, 295.

¹⁹¹ „KL” 2001, nr 18.

¹⁹² D. Słapek, M. Powąła-Niedźwiecki, P. Markiewicz, *Olimpijczycy*, s. 112–114.

¹⁹³ „KL” 2012, nr 17.

¹⁹⁴ „KL” 2013, nr 11.

¹⁹⁵ „KL” 2015, nr 6.

¹⁹⁶ „KL” 2017, nr 5.

¹⁹⁷ „KL” 2018, nr 16.

¹⁹⁸ „KL” 2022, nr 40.

¹⁹⁹ „KL” 2023, nr 40.

²⁰⁰ „KL” 2024, nr 35.

²⁰¹ <https://www.historia.swidnik.net/osoba-963> [dostęp: 28.06.2025].

²⁰² A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 193, 199, 215, 221, 250, 257.

tytuły w latach 1959, 1961, 1962, 1963, 1964 i 1965; czterokrotnym wicemistrzem w latach 1958, 1960, 1966, 1968. Zdobywał również tytuły wicemistrza Polski oraz uczestniczył w mistrzostwach świata, zajmując m.in. 13. miejsce w 1961 r.²⁰³. Zawodnik Aeroklubu Świdnik.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów był wybierany sześciokrotnie. W latach 1962–1965 zajmował drugie miejsca, w roku 1966 był szósty, w 1967 trzeci²⁰⁴.

Daniel Iwanek, karateka. Urodził się 1 października 1980 r. w Biłgoraju. Wielokrotny medalista mistrzostw Polski i Europy, wielokrotny zdobywca Pucharu Europy. W 2008 r. zdobył mistrzostwo świata w fukugo (dwubój) w zawodach rozgrywanych w Wilnie. W 2010 r. zdobył tytuł mistrza świata w kumite indywidualnie (walki). Zawody odbyły się w Brazylii (Curityba). Mistrz świata w kumite drużynowym (walki) oraz wicemistrz świata w kogo kumite (walki) w 2012 r.²⁰⁵.

W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” do dziesiątki laureatów był wybierany sześciokrotnie. W roku 2001²⁰⁶ i 2002²⁰⁷ był trzeci, w 2003 czwarty²⁰⁸, w 2008 trzeci²⁰⁹, w 2010 szósty²¹⁰, w 2012 drugi²¹¹.

W roku 2020 ze względu na pandemię nie było wyboru klasycznej dziesiątki plebiscytowej. Czytelnicy wybierali natomiast sportowca dekady w kategorii kobiet i mężczyzn. W pierwszym etapie wybierano sportowców powiatu, w kolejnym województwa. Wszystko było w rękach czytelników „Kuriera Lubelskiego”. Wyniki okazały się dość zaskakujące. W kategorii kobiet zwyciężyła Julia Szeremeta, pięściarka Klubu Sportowego „Paco” Lublin, która swój największy sukces odniosła dopiero cztery lata później (srebrny medal igrzysk olimpijskich w Paryżu), na drugim miejscu znalazła się Katarzyna Krawczyk, zapaśniczka „Cementu-Gryf” Chełm, a na trzecim Paulina Przybyszewska z Tomaszowskiej Grupy Biegowej, specjalizująca się w biegach długich. Wśród mężczyzn zanotowano jeszcze większe niespodzianki. Zwyciężył Bartosz Postój z TS „Start” Lublin²¹², młociarz, wicemistrz Polski w kategorii juniorów. Drugi był także

²⁰³ <https://www.historia.swidnik.net/osoba-898> [dostęp: 28.06.2025].

²⁰⁴ A. Kwiek, M. Niedźwiecki, *op. cit.*, s. 3, 7, 15, 23, 31, 39.

²⁰⁵ <https://www.danieliwanek.pl/daniel-iwanek-4-dan/> [dostęp: 28.06.2025].

²⁰⁶ „KL” 2002, nr 18.

²⁰⁷ „KL” 2003, nr 22.

²⁰⁸ „KL” 2004, nr 18.

²⁰⁹ „KL” 2009, nr 8.

²¹⁰ „KL” 2011, nr 11.

²¹¹ „KL” 2013, nr 11.

²¹² Towarzystwo Sportowe Start Lublin zajmuje się szkoleniem młodzieży i zawodników w lekkiej atletyce. https://www.facebook.com/tsstartlbn/?locale=pl_PL [dostęp: 1.07.2025].

specjalista rzutu młotem Adam Zielonka z Klubu Sportowego „Wisła” Puławy, a na trzecim miejscu sklasyfikowano Mateusza Miturę, piłkarza nożnego z A-klasowej drużyny Ludowego Klubu Sportowego „Kamionka”²¹³. Wyniki zaskakujące, ponieważ w dekadzie obejmującej głosowanie odbyły się igrzyska olimpijskie w Londynie (2012) i Rio de Janeiro (2016), łącznie wystartowało w nich dziesięcioro lubelskich sportowców. Wśród wyróżnionych w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” na sportowca dekady tylko Katarzyna Krawczyk startowała na igrzyskach w 2016 r. Taka jest siła głosów kibiców i środowiska poszczególnych dyscyplin i ośrodków.

UDZIAŁ W IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH A WYNIK W PLEBISCYCIE „KURIERA LUBELSKIEGO”

Czy sam udział w igrzyskach olimpijskich przekładał się na wysokie pozycje w plebiscycie? Przeanalizowałem wyniki plebiscytów w latach olimpijskich od roku 1968, czyli od igrzysk olimpijskich w Meksyku, kiedy po raz pierwszy po II wojnie światowej wystartował na arenie olimpijskiej lubelski sportowiec. Był to koszykarz, rodowity lublinianin, wychowanek i zawodnik „Lublinianki” Lublin – Andrzej Kasprzak. Kibice nie mieli wątpliwości komu przyznać plebiscytowe zwycięstwo. Udział w igrzyskach zakończony szóstym miejscem reprezentacji Polski w koszykarskim turnieju oraz ogromna popularność koszykówki w mieście dały Andrzejowi Kasprzakowi miażdżącą przewagę nad kolejnymi sportowcami. Drugi w plebiscycie Jerzy Brendler zdobył o 35 tysięcy punktów mniej.

Na igrzyska olimpijskie w 1972 r. w Monachium z województwa lubelskiego pojechało czworo sportowców. Cała czwórka znalazła się w plebiscytowej „dziesiątce” i to na czterech pierwszych miejscach. Złoty medalista, szermierz Arkadiusz Godel, był „dopiero” trzeci, wygrał ponownie koszykarz Andrzej Kasprzak, zaś druga była sprinterka Danuta Jędrejek, a czwarty kolarz Krzysztof Stec. Taka kolejność daje się wytłumaczyć popularnością danych dyscyplin w regionie, a szczególnie w Lublinie, który uważany był za „koszykarskie” miasto. Danuta Jędrejek od kilku lat była w ścisłej czołówce polskich sprinterek, a w plebiscytowej „dziesiątce” znalazła się już po raz szósty. Szermierka nie była (i nie jest) w Lublinie popularna, nie przyciągała rzeszy kibiców na trybuny, sukcesy Arkadiusza Godela znane były tylko z prasy i telewizji. Jego wysokie trzecie miejsce to zasługa ogromnego sukcesu olimpijskiego.

²¹³ „KL” 2021, nr 25.

Igrzyska w Montrealu w 1976 r. starsi lubelscy kibice z pewnością będą pamiętali przez pryzmat złotego medalu siatkarzy i dramatycznego meczu z ZSRR w finale oraz wspaniałej gry Tomasza Wójtowicza. Ale był jeszcze jeden siatkarz z „Avii” Świdnik w tej ekipie – Lech Łasko, o którym czasami się zapomina. Trzecim lubelskim olimpijczykiem w Kanadzie był trójscokczek Andrzej Sontag. Trudno się dziwić, że bezapelacyjnym zwycięzcą lubelskiego plebiscytu w 1976 r. został Tomasz Wójtowicz. Andrzej Sontag zajął czwarte miejsce. Po tragicznym wypadku samochodowym w listopadzie 1976 r. Lech Łasko nie brał udziału w plebiscycie.

Na igrzyska w 1980 r. do Moskwy pojechała dwójka sportowców z Lublina. Sprinterka Małgorzata Dunecka w następstwie swojego startu olimpijskiego i szóstego miejsca w finale sztafety 4 × 400 m zdecydowanie wygrała plebiscyt w roku olimpijskim. Na dwóch kolejnych miejscach znaleźli się koszykarze „Startu” Lublin, ale drugi był Kent Washington, a dopiero za nim olimpijczyk Ireneusz Mulak. Trudno jednak się temu dziwić. Washington to pierwszy amerykański koszykarz w polskiej lidze koszykówki, panowała wręcz „Kentomania”, więc trzecie miejsce reprezentanta Polski należy uznać za dobry wynik.

Do Los Angeles polscy sportowcy ze względów politycznych nie pojechali, ale na dwóch pierwszych miejscach plebiscytu z tego roku znaleźli się potencjalni olimpijczycy, uczestnicy „zastępczej” imprezy – tzw. Zawodów Przyjaźni – Leszek i Małgorzata Duneccy.

Igrzyska w Seulu w 1988 r. to dla Lubelszczyzny bardzo ważne wydarzenie. Ponownie sportowiec z województwa lubelskiego stanął na podium olimpijskim. Uczynił to zapaśnik z Chełma Andrzej Głąb, który zdobył srebrny medal. Nie przełożyło się to jednak na wynik plebiscytowy, ponieważ Polska była wówczas podzielona administracyjnie na 49 województw i pan Andrzej nie mógł być brany pod uwagę w wyborze w województwie lubelskim. Za to pozostała dwójka nie miała sobie równych. Dwa pierwsze miejsca zajęły sprinterki Ewa Pisiewicz i Jolanta Janota, uczestniczki szóstej sztafety 4 × 100 m w finałowym biegu na igrzyskach.

Do Barcelony w 1992 r. pojechały dwie panie z Lubelskiego, Beata Hołub i Anna Uryniuk. Obie znalazły się w czołowej dziesiątce plebiscytu, ale na niezbyt wysokich miejscach. Beata Hołub była szósta, a Anna Uryniuk siódma. Należy popatrzeć na te wyniki przez pryzmat lokalnego sportu. Wygrał żuźlowiec Hans Nielsen, wielokrotny mistrz świata. Kolejne szaleństwo (po Kencie Washingtonie), które ogarnęło Lublin. Stadion wypełniał się do ostatniego miejsca, a zawodnicy „Motoru” wywalczyli pierwszy medal w historii lubelskiego żużla.

W Atlancie w 1996 r. wystąpiło czworo lubelskich sportowców. Trójka została wyróżniona jako laureaci kolejnego plebiscytu. Z Dariuszem Jabłońskim sytuacja była podobna jak z Andrzejem Głąbem, istniał jeszcze podział

administracyjny na 49 województw. Pływak Mariusz Siembida był trzeci. Przegrał z dwoma piłkarkami ręcznymi „Montexu”. To okres zdecydowanej dominacji w polskiej kobiecej piłce ręcznej lubelskiej drużyny, a także w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego”. Pan Mariusz przedzielił piłkarki, bo w pierwszej szóstce było ich aż pięć, a tuż za nimi znalazły się kolejne olimpijki, pływaczki Anna Uryniuk i Dagmara Komorowicz. Lokalne sukcesy i oglądalność danej dyscypliny przez lubelskich kibiców brały górę nad olimpijskością.

Do Sydney w 2000 r. pojechała czwórka lubelskich sportowców. Dwoje zostało wybranych do dziesiątki plebiscytu „Kuriera Lubelskiego”. Anna Uryniuk na miejscu czwartym i Dariusz Jabłoński na miejscu ósmym. W 1999 r. zmieniono podział administracyjny kraju i Chełm ponownie znalazł się w województwie lubelskim. Po raz pierwszy w roku olimpijskim uczestnicy igrzysk nie trafili do pierwszej dziesiątki plebiscytu. Czym to tłumaczyć? Zbyt małą aktywnością kibiców z Białej Podlaskiej i Chełma (ciągle decydowały głosy oddawane na kuponach) w głosowaniu na Olgierda Stańskiego i Piotra Jabłońskiego?

W Atenach w 2004 r. Lubelszczyznę reprezentowało aż dziewięcioro sportowców, z których czwórka znalazła uznanie w plebiscytowym wyborze. Polskie i lubelskie objawienie igrzysk, Paulina Barzycka, pewnie zwyciężyła w 39. plebiscycie „Kuriera Lubelskiego”. Drugi był zapaśnik z „Górnika” Łęczna Krystian Brzozowski, czwarty lekkoatleta Grzegorz Sposób, szósty Dariusz Jabłoński. Pierwszą piątkę tradycyjnie uzupełniły dwie piłkarki ręczne. Kogo zabrakło? Zapaśnika Radosława Truskowskiego z Chełma, lekkoatletki Anny Jakubczak z Zamościa, dwóch kolarek – Bogumiły Matusiak i Małgorzaty Wysockiej z Lublina – oraz Joanny Skowrońskiej z Białej Podlaskiej. Z tej piątki tylko Anna Jakubczak była wychowanką z regionu lubelskiego, pozostała czwórka to sportowcy „napływowi”. Czy to miało wpływ na decyzję kibiców?

Na kolejne igrzyska, tym razem do Pekinu w 2008 r., pojechała wówczas rekordowa liczba dziesięciu sportowców z Lubelszczyzny. Trudno było oczekiwać, żeby wszyscy znaleźli się wśród laureatów, ale uznanie znalazła tylko trójka. Najwyżej, na drugim miejscu, uplasowała się pływaczka Zuzanna Mazurek z Kraśnika, siódma była sztangistka Marzena Karpińska z Biłgoraja, ósma lekkoatletka Anna Jakubczak z Zamościa. Zwyciężyła mistrzyni świata w boksie Karolina Michalczuk.

Do Londynu w 2012 r. zakwalifikowało się sześcioro lubelskich sportowców. Uznanie w oczach kibiców, przekładające się na miejsca w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego”, znalazło troje. Sztangistka Ewa Mizdal była trzecia, bokserka Karolina Michalczuk czwarta, pływak Konrad Czerniak siódmy. Należy zwrócić uwagę, że cała trójka to wychowankowie klubów lubelskich, natomiast trójka, która nie znalazła się w czołowej dziesiątce,

to sportowcy, którzy przybyli z innych regionów kraju (Przemysław Czajkowski, Paweł Fajdek, Roman Kulesza).

Rio de Janeiro (2016) gościło siedmioro lubelskich sportowców, czworo z nich zostało docenionych w plebiscytowej rywalizacji „Kuriera Lubelskiego”. Wygrał piłkarz ręczny Przemysław Krajewski (czwarte miejsce drużyny piłkarzy ręcznych), siatkarki plażowe Kinga Kołosińska i Monika Brzostek były drugie, Katarzyna Krawczyk trzecia, Paweł Fajdek czwarty, a pływak Konrad Czerniak siódmy. Zabrakło miejsca dla Jana Świtkowskiego i Rafała Fedaczyńskiego. Tę zmianę łatwo wytłumaczyć – o wyborze decydowało już nie głosowanie kibiców, lecz głos kapituły. Zasiadali w niej dziennikarze sportowi, trenerzy, byli zawodnicy (także olimpijczycy z dawnych lat). Starali się dokonać bardzo trudnego wyboru. Bo jak porównać wynik sportów indywidualnych z grami zespołowymi? Czy tytuł mistrza świata w mało popularnej i niezbyt licznie uprawianej dyscyplinie jest ważniejszy od wyniku sportowca, którego rywalizacja gromadzi na trybunach tysiące kibiców? Jest to plebiscyt sportu regionalnego, stąd obecność w dziesiątce piłkarza nożnego, siatkarki ręcznej czy koszykarki, jednak udział w igrzyskach jest, lub powinien być, oceniany jak najwyżej i tak się stało w 2016 r.

Sytuacja powtórzyła się po igrzyskach w Tokio w 2021 r. Do Japonii pojechało ośmioro zawodników reprezentujących kluby z Lubelszczyzny (czworo to wychowankowie). W dziesiątce plebiscytowej „Kuriera Lubelskiego” znalazło się pięcioro, to bardzo dużo. Ponownie wyboru dokonywała kapituła. Nie dziwi więc, że na trzech pierwszych miejscach znaleźli się olimpijczycy, a wygrała dwukrotna medalistka Małgorzata Hołub-Kowalik, przed kolejną medalistką Malwiną Kopron i czwartą w zawodach olimpijskich Aleksandrą Mirosław. Laura Bernat była szóstą, Marcin Lewandowski siódmy. W roku 2022 rozegrano zimowe igrzyska olimpijskie w Pekinie, w których wystartowała Monika Skinder, wychowanka i zawodniczka Międzyszkolnego Uczniowskiego Ludowego Klubu Sportowego (MULKS) Grupa Oscar Tomaszów Lubelski, co przełożyło się na siódme miejsce plebiscytowe.

Igrzyska w Paryżu w 2024 r. przejdą do historii sportu lubelskiego. Wystartowało w nich aż szesnaścioro zawodników z lubelskich klubów. Troje zdobyło medale olimpijskie, w tym jedyny złoty wywalczony przez polską reprezentację – medal z najcenniejszego kruszcu zdobyła Aleksandra Mirosław. Kapituła miała ogromny problem w dokonaniu obiektywnego wyboru, ponieważ doszedł jeszcze tytuł mistrza świata Bartosza Zmarzlika w tak popularnym w Lublinie sporcie, jakim jest żużel, a także awans po 32 latach piłkarzy „Motoru” Lublin do ekstraklasy piłki nożnej. Bogactwo osiągnięć było tak duże, że po raz pierwszy do plebiscytowej „dziesiątki” wybrano jedenastu sportowców. Znalazło się wśród nich aż

dziewięciu olimpijczyków. Na trzech pierwszych miejscach medaliści: wygrała Aleksandra Mirosław przed Julią Szeremetą i Wilfredo Leonem, piąty był Mateusz Rudyk, szóstą Adela Piskorska, siódma Anhelina Łysak, ósma Weronika Zielińska i na dziesiątym miejscu *ex aequo* Alicja Wrona-Kutrzeba i Kacper Stokowski.

Nasuwa się kilka wniosków. W igrzyskach olimpijskich w latach 1968–2024 z klubów lubelskich wystartowało 79 zawodników. Wyraźnie można podzielić ten okres na dwie części. Igrzyska 1968–2000 to start 21 sportowców z lubelskich klubów, a igrzyska z lat 2004–2021 to start aż 58 zawodników. W pierwszym okresie tylko dwóch uczestników igrzysk olimpijskich nie znalazło się z plebiscytowej dziesiątce. Warto zauważyć, że z tej dwudziestkijedynki tylko Jolanta Janota pochodziła spoza regionu. Wszyscy pozostali byli związani z województwem lubelskim, tutaj się urodzili, byli to wychowankowie lubelskich klubów przez całą lub większość swojej kariery, reprezentowali barwy macierzystych lubelskich klubów. To nie było bez znaczenia przy wyborach kibiców. Byli to sportowcy od zawsze „lubelscy”, których sympatycy sportu doskonale znali, nie tylko z aren sportowych. Drugi okres (2004–2024) to znaczny wzrost liczby lubelskich zawodników na igrzyskach, ale wyraźny procentowy spadek udziału w dziesiątkach plebiscytowych. Z jednej strony była to naturalna kolej rzeczy przy wzroście liczby uczestników igrzysk, z drugiej można wskazać na wyraźny wzrost liczby zawodników pozyskanych z innych regionów kraju. Z 58 olimpijczyków 22, czyli ponad 30% zawodników w momencie startu na igrzyskach olimpijskich reprezentujących klub z województwa lubelskiego przybyło z innego regionu Polski. Dotyczy to tylko igrzysk letnich, bo jeszcze mamy zimowe, gdzie z trójki tylko Monika Skinder ma korzenie z Lubelszczyzny, ponieważ dwaj bobsleiści reprezentujący AZS UMCS na igrzyskach w Pjongczang w 2018 r. to wychowankowie klubów spoza regionu.

Jeszcze jedna ważna uwaga nt. regionalnych tradycji sportowych województwa. Fenomenowi żużla w Lublinie nie jest w stanie przebić nawet piłka nożna (piłkarz nożny nigdy nie wygrał plebiscytu „Kuriera Lubelskiego”, pomimo wielu sezonów gry „Motoru” Lublin w najwyższej klasie rozgrywkowej, tylko raz piłkarz był na drugim miejscu i raz na trzecim, poza tym zajmowali miejsca pod koniec dziesiątki, jeżeli się w niej znajdowali). Nie dziwią więc zwycięstwa Hansa Nielsena czy Bartosza Zmarzlika. Zamiłowanie do koszykówki czy krajowa dominacja piłkarzy ręcznych także wyraźnie wywierała wpływ na kształt wybieranych dziesiątek. Pozostaje jeszcze mobilizacja środowiska danej dyscypliny sportowej. Dopóki głosowali kibice, było to wyraźnie widać w wynikach plebiscytowych dziesiątek, zwłaszcza poza latami olimpijskimi.

Na 14 plebiscytów „Kuriera Lubelskiego” przypadających w roku olimpijskim w 9 zwyciężali uczestnicy igrzysk olimpijskich, na 79 uczestników igrzysk w dziesiątce plebiscytowej w roku olimpijskim znalazło się 47 zawodników.

Najwięcej zwycięstw plebiscytowych odnieśli zawodnicy MKS²¹⁴ „Start” Lublin – jedenaście zwycięstw wywalczonych przez ośmiu zawodników; KS „Montex” Lublin – pięć zwycięstw zdobytych przez jedenaście zawodniczek; FKS²¹⁵ „Avii” Świdnik – siedem zwycięstw w wykonaniu trzech zawodników; WKS²¹⁶ „Lublinianka” Lublin – sześć zwycięstw odniesionych przez pięciu zawodników; „Motoru” Lublin – pięć zwycięstw czterech zawodników. W zestawieniu dyscyplin na pierwszym miejscu plasuje się lekkoatletyka z jedenastoma zwycięstwami, przed piłką ręczną z sześcioma triumfami oraz pływaniem i żużlem, które zanotowały po cztery zwycięstwa.

Jak wyniki plebiscytu odbierali sami sportowcy? Czy było to dla nich ważne wyróżnienie?

Aleksandra Mirosław (późniejsza mistrzyni olimpijska, trzykrotna triumfatorka plebiscytu) po pierwszym plebiscytowym zwycięstwie w 2019 r. powiedziała: „To moje pierwsze zwycięstwo w takim plebiscycie i naprawdę cieszę się ogromnie, jestem zaszczyciona”²¹⁷.

Justyna Marciniak (siedmiokrotnie w dziesiątce plebiscytowej, dwukrotna zwyciężczyni) po plebiscycie z 2016 r. powiedziała: „Znalazłam się w »złotej dziesiątce« i jak zwykle jest mi z tego powodu bardzo miło. Wiedziałam, że może być ciężko dostać się do pierwszej trójki, zwłaszcza po roku olimpijskim. Jednak zdobyte przeze mnie dwa mistrzostwa świata zostały docenione. Cieszę się, że mogę być w tak zacnym gronie”.

Paweł Fajdek (ośmiokrotnie w dziesiątce, trzykrotny zwycięzca plebiscytu „Kuriera Lubelskiego”, pięciokrotnie w dziesiątce plebiscytu „Przegląd Sportowego” na sportowca Polski) po plebiscycie w 2017 r. powiedział: „Fajnie jest czuć się docenionym, tym bardziej że nie zawsze tak jest, mimo sukcesów”.

²¹⁴ Miejski Klub Sportowy.

²¹⁵ Fabryczny Klub Sportowy.

²¹⁶ Wojskowy Klub Sportowy.

²¹⁷ „KL” 2020, nr 17.

REFERENCES (BIBLIOGRAFIA)

Press (Prasa)

- „Lubelskie.pl” Pismo Samorządu Województwa Lubelskiego 2021.
„Dziennik Wschodni” 2002.
„Kurier Lubelski” 2001–2025.
„Przegląd Sportowy” 2014, 2020, 2022.

Studies (Opracowania)

- Głuszek Z., *Leksykon Polskich Olimpijczyków 1924–1998*, Warszawa 1999.
Kwiek A., Niedźwiecki Maciej, *Sportowe asy Lubelszczyzny*, Lublin 2000.
Litwiński R., *Lublinianka klub niezłomny 1921/1921–2022*, Lublin 2022.
Noga R., *Asy żużlowych torów*, Kraków 2019.
Słapek D., Powąła-Niedźwiecki M., Markiewicz P., *Lubelscy Olimpijczycy*, Lublin 2018.
Słapek D., Powąła-Niedźwiecki M., Markiewicz P., *Olimpijczycy Lubelszczyzny*, Lublin 2019.
Powąła-Niedźwiecki M., Narkiewicz J., *Koszykówka w „Lubliniance” 1944–1981*, Lublin 2021.
Powąła-Niedźwiecki M., *Podnoszenie ciężarów w WKS „Lublinianka” 1964–1994*, Lublin 2024.
Tuszyński B., Kurzyński H., *Leksykon olimpijczyków polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924–2014*, Warszawa 2014.
Szwabe A., *Puchary, wrzutki, wkrętki. 45 lat piłki ręcznej na Lubelszczyźnie*, Lublin 2005.
Zieleśkiewicz W., *95 lat polskiej piłki ręcznej*, Warszawa 2013.

Netography (Netografia)

- <http://web.archive.org/web/20180108063050/http://plebiscyt.przegladsportowy.pl/wyniki> [dostęp: 3.07.2025].
<https://archive.fo/20130504004100/http://www.splublin.pl/component/content/article/13-18-legend/232-18-legend-iwona-nabozna> [dostęp: 27.06.2025].
<https://archive.ph/20130503224102/http://www.splublin.pl/aktualnosci/202-18-legend-magdalena-chemicz> [dostęp: 19.06.2025].
<https://www.danieliwanek.pl/daniel-iwanek-4-dan> [dostęp: 28.06.2025].
<https://dzieje.pl/rozmaitosci/70-lat-temu-rozpoznal-sie-pierwszy-kolarski-wycig-pokoju> [dostęp: 1.07.2025].
<https://kronikasportu.lublin.eu/sportowcy/mariola-dankiewicz/> [dostęp: 18.06.2025].
<https://kronikasportu.lublin.eu/wpisy/gala-sportu-wojewodztwa-lubelskiego/> [dostęp: 18.06.2025].
https://kurierlubelski.pl/sportowa-legenda-lubelszczyzny-uhonorowana-hala-globus-nazwana-imieniem-tomasza-wojtowicza/ar/c2-16888001#google_vignette [dostęp: 7.07.2025].
<https://kurierlubelski.pl/zmarl-henryk-maciag-byly-lekkoatleta-min-startu-lublin/ar/12727558> [dostęp: 7.07.2025].
<https://lozla.pl/wp-content/uploads/2023/01/K-100-na-100-lecie-stan-12.01.2023.pdf> [dostęp: 1.07.2025].
<https://olimpijski.pl/olimpijczycy/aleksandra-miroslaw/> [dostęp: 20.06.2025].
<https://olimpijski.pl/olimpijczycy/malgorzata-dunecka-gajewska> [dostęp: 18.06.2025].
<https://olimpijski.pl/olimpijczycy/tomasz-wojtowicz/> [dostęp: 19.06.2025].
<https://plebiscyt.przegladsportowy.pl/> [dostęp: 3.07.2025].
<http://poloniapila.isp.net.pl/Zawodnicy/Hans/hans.html> [dostęp: 19.06.2025].

<https://www.polsatsport.pl/wiadomosc/2019-11-07/zmarl-krzysztof-stec-byly-reprezentant-polski-w-kolarstwie/> [dostęp: 20.06.2025].

<https://pzkosz.pl/aktualnosci/n/68366/nie-zyje-andrzej-kasprzak.html> [dostęp: 19.06.2025].

<https://sportowefakty.wp.pl/zuzel/367617/z-kartek-kalendarza-zloto-wts-nice-warszawa-korniew-laukkanen-i-podzuks-mistrzom> [dostęp: 1.07.2025].

<https://sportowefakty.wp.pl/zuzel/1049849/jednooka-legenda-sukcesy-odnosil-nie-tylko-w-zuzlu> [dostęp: 16.06.2025].

https://statystyka.pzla.pl/personal.php?page=osiag&nr_zaw=9815&r=3 [dostęp: 3.07.2025].

https://statystyka.pzla.pl/personal.php?page=profile&nr_zaw=20586&r=1 [dostęp: 20.06.2025].

<https://teatrn.pl/kultura-lublina-po44/hala-koziolek/> [dostęp: 15.06.2025].

<https://sport.tvp.pl/18390821/plebiscyt-ps-i-tvp-2014-oto-szczegolowe-wyniki> [dostęp: 3.07.2025].

<https://swiatmotocykli.pl/ludzie/tomasz-szczerbicki/elita-motocyklistow-polskich-remigiusz-jan-szczerbakiewicz/> [dostęp: 15.06.2025].

<https://twojbohatepl/bohater/justyna-marciniak/> [dostęp: 20.06.2025].

<https://www.eurohandball.com/> [dostęp: 23.06.2025].

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.615133005171522&type=3> [dostęp: 18.06.2025].

https://www.facebook.com/tsstartlbn/?locale=pl_PL [dostęp: 1.07.2025].

<https://www.historia.swidnik.net/osoba-898> [dostęp: 28.06.2025].

<https://www.historia.swidnik.net/osoba-963> [dostęp: 28.06.2025].

<https://www.historia.swidnik.net/osoba-939> [dostęp: 15.06.2025].

<https://www.historia.swidnik.net/osoba-1198> [dostęp: 16.06.2025].

<https://www.historyspeedway.nstrefa.pl/zawodnik.php?imie=Janusz&nazwisko=Stachyra> [dostęp: 20.06.2025].

<https://www.sport.pl/sport/7,65025,22865371,83-plebiscyt-przegladu-sportowego-kamil-stoch-najlepszym.html> [dostęp: 3.07.2025].

<https://www.swidnik.pl/sportowiec-renesansu/> [dostęp: 16.06.2025].

<https://www2.pztkd.lublin.pl/jsuskants.html> [dostęp: 18.06.2025].

<https://zmarzlik.com/> [dostęp: 22.06.2025].

NOTA O AUTORZE

Maciej Powąła-Niedźwiecki – autor, współautor oraz redaktor wielu publikacji naukowych i popularnonaukowych, głównie o tematyce sportowej. Trener klasy mistrzowskiej w rugby, trener reprezentacji Polski w rugby w latach 1989–2000.

ABOUT THE AUTHOR

Maciej Powąła-Niedźwiecki – author, co-author and editor of numerous scientific and popular science publications, mainly on the subject of sport. Master class rugby coach, coach of the Polish national rugby team in 1989–2000.